Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…ной 1921 оной …брин 21-hээ гарана | № 287 (14398) | 1976 оной декабриин 8, среда | Сэн 2 мүнгэн.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Б. Г. АЮШИНДА РСФСР-эй ГАБЬЯАТА АРТИСТЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Совет театральна искусствын талаар габьяануудтай байhанайнь түлөө Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай артист Буянто Григорьевич Аюшинда **РСФСР-эй Габьяата артистын** хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1976 оной декабриин 6.

ТАБАН ЖЭЛ: АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ҮЭЛИСЭ

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАНА

Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай консервэ хэдэг заводой коллектив hайн шанартай продукци ехээр гаргажа, hара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Энэ коллектив байгша оной арбан нэгэн hарын даабариhаа гадуур 2 миллион баанха консервэ гаргажа, амжалтаяа улам арьбадхаба.

Һайн шанартай продукци ехээр гаргаха хэрэгтэ заводой түрүү хүдэлмэрилшэд Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Людмила Прокопьевна Арбугаева, Ажалай Алдар Солын гурбадахи шатын ордента Екатерина Ивановна Зорина гэгшэд хубитаяа ехээр оруулна. Л. П. Арбугаевагай хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив «Россин эд бараанда — эрхим шанар» гэпэн уряа доро хүдэлнэ. Халаанай даабариhаа гадуур 2—3 мянган баанха консервэ гаргажа, бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар техническэ хиналтын таhагта тушаана.

Консервэ хэдэг заводой коллектив мүнөө 1977 оной түсэбөөр продукци гаргана.

Г. ХАРЧЕНКО

…РЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР

…ан-Үдын сэмбын комби… коллектив арбадахи …жэлэй түрүүшын жэ… даабари болзорhоонь …дүүргэхэ гэhэн мүры… оролсоод, жэлэй эхин…эршэтэй шангаар хүдэл…байна.

…шээлхэдэ, П. М. Хлес… хүтэлбэрилдэг сэм…нэхэдэг цехэй коллектив … бүриингөө даабари …лэн дүүргэнэ. Ехэнхи …укцияа эрхим шанартай… гаргана.

— Цехэймнай сэмбэ нэхэгшэд олон станогууд дээрэ хүдэлнэ. Залуу хүдэлмэришэн Нина Куриганова дүрбэн станок дээрэ сэмбэ нэхэнэ. Халаанай даабари хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Бэшэшье олон хүдэлмэришэднай дүрбэн станок дээрэ бүд нэхэнэ. Хүдэлмэришэднай ажалай сагые хүсэдөөр хэрэглэнэ, оньhон техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана. Эпээн дээрэhээл hайн үрэ дүн туйлана, — гэжэ сэмбэ нэхэдэг цехэй начальник П. М. Хлестунов хэлэнэ.

Нээрээшье, тус цехэй коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, hайн үрэ дүн туйлана. Байгша оной 11 hарын даабариhаа гадуур 8 мянган метр эрхим шанартай сэмбэ нэхэhэн байна. Продукциингаа 99 процентыень эрхим гэhэн сэгнэлтэтэйгээр техническэ хиналтын таhагта тушаагаа.

Утаhа ээрэдэг цехэй коллектив муу бэшэ үрэ дүн туйлана. Арбан нэгэн hарын даабариhаа гадуур 18 тонно утаhан ээрэгдэhэн байха юм. Нооhо сэбэрлэн угаадаг фабрикын хүдэлмэришэд 1976 ондо дэлгэрhэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үшөөл hайн амжалтануудые туйлана. Арбан нэгэн hарын даабариhаа гадуур 26 тонно нооhоп сэбэрлэн угаагдаа.

Энэ жэлэй арбан нэгэн hарын даабариhаа гадуур комбинадай коллектив 3 миллион түхэригэй продукци худалдаа!

К. ЖАМЬЯНОВ.

…АБАР БОЛОХЫЕ ХҮЛЕЭНГҮЙ...

…аршье газарта шэбхэ …ойгоор адхаад. хурь…энь hайнаар оруулаад …а hаа, ургасань хараа … дээшэлдэг гэжэ манай …шан, луговод бүхэн гү, … хартаабхашад, кукуру…дшье булта hайн мэдэхэ …хой.

…шээнь, энэ жэлэй ган… уларилтай эрхэ бай…шье наг шэбхэ гү, али …льна үтэгжүүлгэ …hан тарялан, сабша… ургаса эндэнь зэр… байhан үтэгжүүлэг… газарайхиhаа тад он…байгаа.

…ялан, сабшалангаа …ар үтэгжүүлhэн. на… үбэл, хабарай үедэ аг…ическэ хүдэлмэри …дгүй хэhэнэй ашаар … суута таряашан, Со…с Ажалай Герой Павел …ович Слепнёвой хүтэл…дэг тракторна бригада бүхы 2000 гаран … таряалангай га бү… дунда зэргээр 16,3 …ер таря хуряагаа. Ку…шад М. Ф. Ястребов, … Селиванов, хартааб… И. Н. Афанасьев …дэй звенонууд үтэг…э ехээр гаргаhанай …лэ уhалагдадаггүй га…а муу бэшэ ургаса … юм. Үнинэй луговодууд … Афанасьев, Л. П. Ткачёв гэгшэд 233 гектар сабшалангай га бүхэнhөө 23 центнер үбhэ сабшаа.

Эгээл тиимэhээ илангаяа үбэл — намарай үедэ тарялан. сабшалан дээрэ хэгдэхэ агротехническэ хүдэлмэриин тон ехэ удха шанартайе hайн ойлгожо, манай совхозойхид бүри октябриин тэнгhээ хойшо машина, тракторнуудые олоор табяад, хээрэ наг шэбхэ үргэн далайсатайгаар зөөжэ эхилээ юм. Жэшээнь, нүхэр Слепнёвой бригадынхид таряагаа хуряажа дүүргэhээр, зарим тракторнуудаараа малай гүүртэ, фермэнүүдтэ үбпэ тэжээл, hолоомо зөөхэтээ хамта, аргатай соонь олохон техникээ элсүүлэн, шэбхэ шэрэжэ захалhан байна.

Энээнhээ гадна, байгша ондо бүри зундаа сабшалангай үбhэ ногоо хуряажа байха үедөө зарим газартань шэбхэ зөөжэ эхилээ hэмди. Жэшээнь, hаалиин фермын гү, али хонидой отарын хажуу да сенаж дарахадаа, нэгэ мүhэн шэбхэ зөөгөөбди. Тусхайлбал, сенажай үбhэ шэрэhэн тракторнууд тэрэнээ нүхэн соо буулгаад hөөргөө ошоходоо, хооhоор ябангүй зуурандаа шэбхэ ашаад ошодог hэн. Тингэжэ бидэ газарhаа абаhан ургасаяа тэрэ дарыдань харюулжа, ашаг шэмэ үгөө ха юмбибди. Шэбхэ ехээр гаргаhан газарhаал үндэр ургасын абтаха байhаниие хараада абажа, луговод П. В. Белых гэгшын даадаг 25 гектар уhалагдадаг сабшалан дээрэ гектарай 60 тонно шэбхэ адхаад, үтэг болгообди.

Ондоогоор хэлэбэл, мүнөө жэлдэ бүхы 900 гектар сабшалангайнгаа га бүхэнhөө 17 центнер үбhэ абаhан hаа, ерэхэ жэлдэ гектарай 20—25 центнер үбhэ хуряаха зорилго урдаа табиhабди.

— Удаань октябриин 15-hаа шэбхэ зөөхэ хүдэлмэриие улам түргэдхэжэ, мүнөө болотор нүхэр Слепнёвой бригада 6 мянга үлүүтэй тонно шэбхэ сабшалан дээрэ гаргаа. Зундаа хонидой хашаа сэбэрлэжэ гаргаhан, мүн hаалиин фермэнүүдэй газаагуур сугларhан шэбхэ зөөхэдөө, эндэ трактористнууд М. С. Баженов, И. И. Иванов, С. И. Григорьев бульдозертой трактор жолоододог Н. Е. Ткачев, Н. С. Слепнев гэгшэд үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэдэг.

— Наг шэбхые ямар сагта зөөхэдэ таатайб гэжэ яhала мэдэхэбди даа. Энээнhээ урагша энэ хүдэлмэриие гол түлэб хабартаа хэхэбди гээд гэдэртэнь болгоод, hүүлдэнь тэрэнээ хүсэндэнь хүрэжэ шадангүй hалагша hэмди. Энэмнай ехэхэн алдуу байгаа. Юуб гэхэдэ, үбэлдөө ян хүрэшэhэн шэбхэ онгилжо абахань ехэл бэрхэтэй байдаг, — гэжэ тээсгэн Павел Федотович Слепнев хэлэжэ байгаа бэлэй.

Мүнөө жэлдэ совхоз дотор хамта 22,4 мянган тонно шэбхэ зөөгдөө гэхэ гү, али аймаг соо соносхогдоhон газар hайжаруулха габшагай хоёр hарын туршада (октябриин 15-hаа декабриин 15 болотор) хэгдэхэ хүдэлмэриингөө даабариие 5 дахин үлүүлээбди.

Илангаяа «Сельхозтехникын» нэгэдэлэй Бэшүүрэй отделениин механизаторнууд манда ехэ туhаламжа хүргөө. Энэ отделениин оньhожоруулагдаhан отряд манай совхозой тарялан. сабшалан дээрэ намарhаа хойшо 10 гаран мянган тонно шэбхэ зөөгөө.

Нигээд декабрь hарын гаратар үшөө 1000 тонно шэбхэ хээрэ гаргаха зорилготой бди. Мүн намартаа 80—80 гектар сабшалан, таряалан уhалагдаа. Үбэлдөө тарянай газарта саhа тогтоохо хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаха.

Н. ТИМОФЕЕВ.
Бэшүүрэй аймагай «Новосретенский» совхозой ахамад агроном.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Ахалагша хонишон болоhоор табадахи үбэлжэлгэеэ үнгэргэжэ байhан Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн Софья Доржиевна Хандакова арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ аймагай хонишодой дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ дахяад илажа гараhан юм. Энэ нүхэрнай байгша ондо 100 эхэ хонин бүриhөө 104 хурьга абажа, хурьган бүхэнэйнгөө тус бүриин шэгнүүрые 26 килограммда хүргэhэн ба хонин бүхэнhөө дунда зэргээр 3500—4400 грамм нооhо хайшалhан байна. Софья Доржиевна харууhалжа байhан 400 эхэ хонидоо hайнаар ондо оруулжа, туйлаhанаа улам батадхахын тула үбэлжэлгэдөө эртээнhээ эрхимээр бэлдэhэн юм.

Д. ДУГАРОВАЙ фото.

УЛААН ТУГТА ХҮРТЭБЭ

Табан жэлэй түрүүшын жэлэй арбан hарын дүнгөөр түмэр замай Мысовая станциин хүдэлмэришэд ашаа буулгаха. тээхэ даабаринуудаа холо үлүүлэн дүүргээhэн.

Коллективэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ станциин дежурнанууд Я. Лесюк, Г. Чебина гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг халаан түрүүлжэ ябана. Мүн паркын дежурна А. Сафронова, Г. Иванова, маневрово локомотивай машинистнүүд М. Макеко, В. Коретников болон бусад үйлэдбэриингөө ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриингөө шанар hайжаруулхын тула ехэ оролдолго гаргана, эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Жэшээнь, түмэр замай рельс гагнадаг 32-дохи поездын коллектив Зүүн Сибиирин түмэр замай управлениин ба профсоюзай дамжуулгын Улаан туг абанхай. Тиихэдэ отделениин дамжуулгын Улаан туг Мысовая станциин хүдэлмэришэдтэ барюулагдаа. Мүн энэл станциин электрын элшэ хүсэнэй участок, локомотивна депо амаршалгын адрес, вымпелнүүдтэ хүртэнхэй.

Э. ФАДЕЕВ.

БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Хэжэнгын аймагай совхозуудта малай үбэлжэлгэдэ ушарhан ехэ дутагдалнууд тухай

Республикын Министрнүүдэй Соведэй бригада Хэжэнгын аймагай совхозуудта шалгалта үнгэргэхэдөө. малай үбэлжэлгые урданайхиhаа муугаар эхилээ гэжэ тодоруулба.

Совхозуудта малай байрануудые саг соонь бэлдэлгэ хангаагүй, намартаа мал бэлшээн таргалуулгые, мүн үбэлжэхэ гүүртэ, отарануудые байгуулха хүдэлмэри муугаар эмхидхэжэ, фермэнүүдые хүдэлмэришэдөөр хангаха талаар зохихо хэмжээ абаагүй.

Энээнhээ уламжалан үбэлжэлгын түрүүшын hарада мал гарзалжа, нилээд олон мал хүшэ тамираа алдаhан байна. Аймаг дотор 23 мянган хонин (бүхы hүрэгэй 16 процентнь), 2,2 мянган үхэр (бүхы малай 13 процентнь) тамир тэнхээгээ алданхай.

«50 лет Октября», Хэжэнгын, «Первомайский» совхозуудта илангаяа мал олоор гарзалаа. ехээр тураа. Эмшэлгын профилактическа пунктнууд ёhын тэдыдэ байгуулагдажа, мал hайнаар хооллуулжа, эмшэлхэ ажал эмхидхэгдээдүй байhаар.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд нёдондоной малай үбэлжэлгын бэрхэшээлнүүдhээ тоб шолол хээгүй. Совхозуудта мүнөө хүрэтэр тэжээл аша үрэ ехэтэйгээр гаргашалха бүдүүн хоолыень хэршэхэ ажал эмхидхэгдээгүй. Тэжээл хэршэхэ 68 агрегат хүдэлгэгдэнэгүй. тэжээлэй бүхы цехүүд ашаглагдаагүй байhаар. Олонхи фермэнүүдтэ малынь дэбисхэрээр хайгагдаагүй. уhаар дуталдаха ушар али олон үзэгдэнэ.

Һү абаха, гүрэндэ худалдаха түсэб, уялгануудаа дүүргэхэ талаар хүдэлмэри hанаhанда хүрэхөөр эмхидхэгдэнэгүй. Бии байгаа арга боломжонуудынь хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Загаhатын, Хэжэнгын совхозуудай hаалиин фермэнүүдтэ мал эдээлүүлхэ, үнеэ hааха ажал муу эмхидхэлтэй. Мүн ажалай гурим хазагайруулагдана, тэжээлээр таhалдаха ябадал, ариг сэбэрые сахиха талаар дутагдалнууд үзэгдэнэ. Энээнhээ уламжалан аймаг дотор үнеэдэй hү шэмэ тон бага гэхэ гү, али сүүдхэдэ дунда зэргээр нэгэ үнеэнhээ 1,7—2,7 килограмм hү hаана.

Малай үбэлжэлгын үедэ тохеолдоhон эдэ дутагдалнууд гол түлэб Хэжэнгын аймгүйсэдкомой, мүн тэрэнэй хүдөө ажахын управлениин энэ хүдэлмэриие муугаар эмхидхэhэнhээ. мал ажалай шухала энэ үеые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдтэ шанга эрилтэ табидаггүй байhанпаань ушараа гэжэ республикын Министрнүүдэй Совет тоолоно.

«Тэжээл бэлэдхэлгые саг болзортонь үнгэргэжэ, колхоз, совхозуудай 1976—1977 онуудта малай үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ хэмжээнүүд тухай» гэhэн КПСС-эй обкомой бюрогой, республикын Министрнүүдэй Соведэй 1976 оной июлиин 13-най тогтоолые дүүргэхэ талаар аймгүйсэдком зохихо хэмжээнүүдые абаагүй, республикын ой модоной ажахын министерствын, «Забайкаллес» нэгэдэлэй предприятинуудта нарhанай шэлбүүhэ бэлэдхэлгые эмхидхээгүй.

1976—1977 онуудай малай үбэлжэлгэдэ муугаар бэлдэhэн, эмхидхэhэн тухайнь Хэжэнгын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Рыбдыловтэ, хүдөө ажахын управлениин начальник нүхэр Санжимитыповтэ заагдаа. Саашадаа малай үбэжэлгэдэ ушарhан дутагдалнуудаа усадхаха, мүн бүдүүн тэжээл хэршэжэ бэлдэлгые эмхидхэхэ талаар зохихо хэмжээнүүдые абаагүй hаа, тэдэнэр бүри шанга харюусалгада хабаадуулагдаха гэжэ нүхэд Рыбдылов, Санжимитыпов гэгшэдтэ hануулга хэгдэбэ.

Тэжээлээ аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ талаар нарин бүридхэл. хиналта. эмхидхэжэ, фермэ, гүүртэнүүдые хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангаха, мүн тэжээлэй цехүүдые, тэжээл бэлэдхэдэг агрегадуудые hайнаар хүдэлгэжэ, бүхы тэжээлээ заабол хэршээд. шанаржуулаад, малда эдюулхэ эрилтэ Хэжэнгын аймгүйсэдкомдо табигдаба.

Ойрын үдэрнүүдтэ малшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха талаар ушарhан дутагдалнуудые усадхажа. малшадай гэр. малай байра заhабарилжа, дулаалха эрилтэ табигдаа. Гүүртэ, отарануудые хүдэлмэришэдөөр хүсэд хангажа, аймагай бүхы малшадай дунда зооветеринарна hуралсал эмхидхэхэ байна.

Загаhатын. «50 лет Октября», Хэжэнгын совхозуудай үнеэдэй. тугалнуудай байра 1977 оной январиин 1 болотор ашаглалгада оруулха талаар зохихо хэмжээ абаха эрилтэ «Бурятцелинстрой», «Бурятсельхозмонтаж» трестнүүдэй үмэнэ табигдаба.

Республикын хүдөө ажахын министерство, «Скотопром» трест эмхидхэлэй хүдэлмэриин шалгалта hайжаруулха, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй даалгагдаhан ажалдаа харюусалга, үүргые дээшэлүүлээд. материальна болон техническэ туhаламжа үзүүлхэ ёhотой гээд тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүмүүжүүлхы. ойлгуулламжын ажал hайнаар ябуулжа. Агууехэ Октябриин революциин 60 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха талаар абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зэргэтэй. Үбэлэй үедэ аймаг дотор малшадые худалдаа наймаанай талаар хангаха хүдэлмэреэ Буркоопсоюзай правлени эрид hайжаруулха зэргэтэй гээд тогтоол соо заагдана.

1977 оной февралиин 1 болотор энэ тогтоолой дүүргэлтэ тухай республикын Министрнүүдэй Соведтэ аймгүйсэдком мэдээсэхэ уялгатай.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ …НИИН …

ЭРХИМЛЭГШЭ НАЯНАЙ ДУНДА

…на республиканудай наян район илаhанда тоологдоо. Тэдэнэй 36-ниинь РСФСР-тэ оршоно. РСФСР-hээ нэрлэгдэhэн түрүү районудай тоодо манай республикын Бэшүүрэй аймаг оронхой.

…ССР-эй Гэрээрэлэй …нистерство, ВЛКСМ-эй … Гэгээрэлэй, дээдэ …улиин болон научна …лмэрилэгшэдэй проф…ай ЦК 1976 ондо хү…эй юрэнхы эрдэмэй …уулиин хүдэлмэриин … боломжо hайжаруул… түлөө дэлгэрhэн Бу…юзна социалис мүры…эй дүн гаргаба. Бухэ… социалис мүры…дэ арбан табан союзна республиканудай …

Социалис мүрысөөндэ илаhан районууд дипломууд болон мүнгэн шанда хүртэбэ. ВЛКСМ-эй ЦК илаhан районудай комсомолой организацие соёл болбосоролой болон спортивна хэрэгсэлнүүдээр шагнаа.

Манай корр.

ВЛКСМ-эй обкомдо

КОМСОМОЛОЙ ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ СЕКРЕТАРЬНАРАЙ ЗҮБЛӨӨН

Үсэгэлдэр КПСС-эй обкомой заседанинуудай ехэ зал соо хүдөөгэй комсомолой организацинуудай секретарьнарай зүблөөн болобо. «КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленумэй абаhан шиидхэбэринүүдhээ уламжалан, республикын хүдөөгэй комсомолой организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудалаар ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **В. Д. Раднаев** элидхэл хэhэн байна.

Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой комсомолой комитедэй секретарь **В. Багулов**. Захааминай аймагай СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой комсомолой организациин секретарь **Б. Дымбрылов**, Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхозой комсомолой комитедэй секретарь **С. Цыренжапова**. Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой комсомолой комитедэй секретарь **В. Цаганов**, Хоринн аймагай Үдын совхозой комсомолой комитедэй секретарь **А. Анфилофьев**. ВЛКСМ-эй Сэлэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь **С. Будажапов**, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой комсомолой комитедэй секретарь **С. Монтоева**, Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын министрэй нэгэдэхи орлогшо **Г. П. Тюменцев**, Хурамхаанай аймагай hахалиин совхозой комсомолой комитедэй секретарь **П. Кожевин**, ВЛКСМ-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь **В. Котов**, Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр **Н. В. Бутуханов**, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой комсомолой организациин секретарь **А. Варфоломеев** гэгшэд элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаба.

КПСС-эй обкомой хоердохи секретарь **К. М. Продайвода** тус зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлээ

СОШОРДОМО ДОХЁО

…ЭЭЭ ХУРЯАГДАХА ЮМ?

…рэй аймагай колхоз, …д hолоомоор ехэ эл… хангагданхай. Тиимэ… тэжээлые зохид …йлуулжа, нинтынгээ … мал эдеэлүүлбэлнь, … талаhаа туhатай бай… hанахаар. Гэбэшье …лмэри оройдоошье …гүй. Гансал зарим …удта hолоомо хэршэ…

… колхоз, совхозууд…ээлхэдэ, «Рассвет» … hү hаалиин 3-дахи … hолоомоео үнеэдтээ … үгэнэ. Юундэ иигэ… гэжэ hурахадамнай, …эн олдоногүй» гэжэ …ба. Манай hанахада …мэ хэжэ болохогүй … Юуб гэхэдэ. респуб… зарим аймагуудта … hолоомон хомор ха…да дэбисхэр болгохоор элбэг hолоомотой хадаа тэдэ аймагуудай ажахынуудта худалдаа hаань яаха юм?

Үшөө нэгэ ажаглалта байна. «Дружба» колхозой. Хёлгын совхозой хоёрдохи отделениин таряалан дээрэ комбайн cooho хаягдаhан хэбээрээл hолоомон хэбтэнэ. Ядахын сагта hүрилөөд орхихоёо яагаа хаб? Тиигэбэл хэды центнер hолоомотой байhанаа элирүүлээд, тэрэнээ зохид соонь хубаарилха аргатай байха hэн.

Бэшүүрэй аймагай дурсагдаhан ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд эндэ табигдаhан асуудалнуудта бодото хэрэгээрээ харюусаха бээзэ гэжэ найдагдана.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
манай тусхай корр.

АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР ЕРЭБЭ

Ливиин Араб Республикын Революционно командованиин Соведэй Түрүүлэгшэ, полковник Муамар Каддафи КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй уряалаар, албанай хэрэгээр декабриин 6-да Москва ерээ.

Ливиин Араб Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудай хиидхэгдэhэн аэродром дээрэ М. Каддафиие КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев болон бусад тушаалтад угтаба.

Ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэд айлшанаа амаршалаа. Муамар Каддафида хүндэлэлэй харуулай начальник рапорт үгэбэ. ЛАР-ай ба СССР-эй гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

Н. В. Подгорный, Муамар Каддафи хүндэлэлэй харуулай жагсаалай урдуур ябаба.

Хүндэтэ айлшан автомашинада hуужа, мотоциклистнүүдэй хүндэлэлэй эскортоор үдэшэгдэн, тусхайлан бэлдэгдэhэн тусхай байра тээшэ ошобо.

* * *

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Правительство Муамар Каддафиин хүндэлэлдэ Кремлиин Ехэ ордон дотор обед эмхидхээ

Нүхэд Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин, А. А. Громыко, Б. Н. Пономарев болон бусад тушаалтад обедтэ байба.

ЛАР-ай Революционно командованиин Соведэй Түрүүлэгшые үдэшэжэ ерэлсэhэн хүнүүд обедтэ байлсаа.

Обедэй үедэ Н. В. Подгорный, М. Каддафиин үгэнүүдые хэлэхэдэнь альга ташалгаар угтаа.

Обед хани ёhоной оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

Совет-лаос хани барисаанай недели

Лаосой Арадай-Демократическа Республикын тогтоогдоhоор нэгэ жэлэй ойдо зорюулагдаhан, Совет-лаос хани барисаанай недели манай орон дотор үнгэргэгдэжэ үргэлжэлhөөр.

Энэ ойтой дашарамдуулан, Таджикистанай ниислэл — Душанбе хотодо декабриин 6-да эндэхи олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан болоо.

Лаос-совет хани барисаанай бүлгэмэй делегациин толгойлогшо Кхамлиенг Пхолсена шэнэ байдал зохёон байгуулха хэрэгтэнь демократическа Лаосто үзүүлдэг туhаламжа ба дэмжэлгын түлөө КПСС-тэ, Советскэ правительствада, бүхы совет арадта баясхалан хүргэбэ.

Совет-лаос хани барисаанай неделидэ зорюулагдаhан, олониитын митингнүүд ба суглаанууд бусад союзна республиканудта, Россин Федерациин областьнуудай ба хизаарнуудай түбүүдтэ болоо

(ТАСС).

СОВЕТ-ЛИВИИН ХӨӨРЭЛДӨӨН

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко декабриин 6-да Кремль дотор Ливиин Араб Республикын Революционно командованиин Соведэй Түрүүлэгшэ, полковник Муамар Каддафитай хөөрэлдэжэ эхилээ.

Элдэб hалбаринуудай талаар совет-ливиин харилсаа холбооцдо хабаатай асуудалнууд хани ёhоной, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда зүбшэн хэлсэгдэбэ. Советскэ Союзай ба Ливиин Араб Республикын хоорондохи али али талада ашатай туhатай, адли тэгшэ эрхэтэ харилсаан улам бэхижэжэ, хүгжэжэ байна гээд хананга́ар тэмдэглэгдэбэ. Политическэ, экономическа, соёлой ба бусад hалбаринуудай талаар СССР ба ЛАР-ай хоорондо харилсаа холбооe эдэ оронуудай арадуудай аша туhада саашадань улам үргэдхэхэ гэжэ хоёр талын эрмэлзэдэг байhан ушар элирхэйлэгдээ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые эбэй ёhоор гурүмшуулан заhаруулхаар эрид хубилалта хэхэ хэрэгтэ туhа хүргэхын тула шухала хэмжээнүүдые саашадаа абаха гэжэ шиидэнхэй байhан тухайда мэдүүлбэ. 1967 ондо эзэмдэгдэhэн бүхы араб газар нютагуудhаа Израилиин сэрэгүүдые гаргаха, Палестиныи араб арадай хуулита национальна эрхые. тэрэ тоодо өөрын гүрэн тогтоохо эрхыень хангаха ябадал тус асуудалай гол ушарнууд болохо байна.

Хөөрэлдөөн үргэлжэлhөөр

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ ШАДАБАРЯ, ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЭЕЭ УЛАМ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

(Республикын хүдөөгэй пар
организацинуудай секрета
нарай зүблөөнһөө тэмдэгл

КПСС-эй обкомдо республикын колхоз болон совхозуудай парткомуудай, хүдөөгэй барилга эрхилдэг эмхи зургаануудай, «Сельхозтехникын» отделенинүүдэй партийна эхин организацинуудай секретарьнарай зүблөөн боложо үнгэрөө. Энэ зүблөөн дээрэ КПСС-эй обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша К. К. Шомоев «КПСС-эй XXV съездын, КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй эрилтын ёһоор республикын колхоз болон совхозуудай партийна организацинуудай ябуулдаг партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие саашадань улам һайжаруулха зорилгонууд тухай» элидхэл хэһэн байна.

— Республикын колхоз болон совхозуудта арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлые дүүргэлгын ехэ, нэтэрүү хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Ниитын адууһа малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула хүдөөгэй ажалшад бүхы хүсэ шадалаа зорюулна. Иимэ харюусалгатай ажалай халуун хаһын түлэг дундаа ороод байхада, КПСС-эй обком иимэ зүблөө үнгэргэхэ гэһэн шиидхэбэри абаһан байгаа, — гэжэ элидхэлшэ үгэеэ эхилээ.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй т..дахи сессиин дүнгүүд тухай партиин ЦК-гай октябриин Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын, захяа заабариин гүнзэгы удха шанартай байһан тухай элидхэлшэ дэлгэрэнгы тогтоо. Эдэ ушарнуудтай дашарамдуулан, республикын колхоз болон совхозуудай партийна организацинуудай бэелүүлхэ хойшолуулашагүй зорилгонууд тушаа тогтоо.

Республикын хүдөө ажахын мүнөө үсын байдал тухай, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлые ямар үрэ дүнтэйгөөр дүүргэхэеэ байһан тушаа элидхэл дотороо шэнжэлэл хээ. Тиихэдээ энэ жэлые бирагүй дүнтэйгөөр дүүргэхэеэ байһан ажахынуудые нэрлээ, тэндэхи партийна организацинуудай хангалтагүй ажал ябуулгые тодорхойлон харуулаа.

Удаань элидхэлшэ областной партийна организациин ажал ябуулга тухай дэлгэрэнгыгээр тогтоһон байна.

Партийна зэргэнүүдые бэхижүүлхэ, коммунистнуудые үйлэдбэри дээрэ зүбөөр хубаарилан табиха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Областной партийна организаци һүүлэй жэлнүүдтэ хүсэнэйнгөө талаар нилээд ургаһан байна. Тиигэжэ үйлэдбэриин болон ниитын ажабайдалдэ үзүүлдэг партийна нүлөөн улам үргэдөө. Областной партийна организациин гэшүүдэй 32,7 процентнь хүдэлмэришэд. 8.1 процентнь колхозынигууд болоно. Материальна үйлэдбэри дээрэ мүнөө бүхы коммунистнуудай 72 процент хүдэлжэ байна гэжэ тэрэ мэдээсээ.

Хүдөө нютагуудтахи партийна организацинуудай бүридэл тушаа тогтохо зуураа, малшадай дунда коммунистнууд үсөөн гэжэ тэмдэглээ. Энэ талаар илангаяа Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой, «Заря» колхозой партийна организацинууд шүүмжэлэлдэ ороһон байна. Энэл аймагай 6 ажахынуудта нэгэшье тугалшан коммунист байхагүй. Һү һаалиин фермэнүүд дээрэ партийна бүлэгүүдые байгуулха тухай хөөрэлдөөн үнинһөө хойшо болоно гэшэ. Гэбэшье тэдэнэй тоо үлүү олон болоһон юумэниинь үгы. Зарим аймагуудта үсөөн болоһон ушар үзэгдэнэ.

Партийна бүлэгүүдэй удха шанар тухай тогтоходоо, һайнаар хүдэлдэг, ажалша коллективүүдые толгойлогшо боложо шадаһан бүлэгүүдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл элидхэл соогоо харуулаа. Хэжэнгын аймагай Чисаанын совхозой Булагай МТФ-гэй, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой мүн лэ Булагай МТФ-гэй партийна бүлэгүүдэй ажал ябуулга һайн сэгнэлтэдэ хүртөө.

— Республикын хүдөө ажахын үйлэдбэри дээрэ ажалладаг коммунистнуудай диилэнхи олониинь даалһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар, үнэн сэхээр хандажа, ульгэр жэшээ харуулна. Тиимэ коммунистнууд ажахы бүхэндэ бии. Коммунистнууд нүхэд Тадвашкинагай, Седыхэй, Сангадиевагай, Рабдаевай, Вадмаевай, Мироновой болон бусад олоной ажал хэрэг республика дотороо суурхана, — гэжэ нүхэр Шомоев тэмдэглээ.

Гэхэ зуура түрүү коммунистнуудые улам олон болгохо, мүрысөөнэй манлайда жагсааха, ажалдаа коммунис ёһоор хандадагаар хүмүүжүүлхэ гээшэ манай гол шухала зорилгомнай гэжэ элидхэлшэ тодорхойлоо.

Саашань элидхэлээ үргэлжэлүүлхэдээ, нүхэр Шомоев һунгагдамал партийна эдэбхитэдтэй ябуулдаг хүдэлмэриин байдал тушаа тогтоо. Гэбэшье энэ шухала хэрэгтэ дутагдалнууд ушарһаар. Партийна организациин хүтэлбэрилхы органуудта һунгагдаһан зарим коммунистнууд һанаһанда хүрэмөөр хүдэлнэгүй. Өөрынгөө уялгые парткомой гү, али партбюрогой заседанида һуулгаар хизаарладаг баримта ганса нэгэн бэшэ. Саашадаа энэ асуудалда гол анхаралаа хандуулха, тэдэнэй ниитын ажал ябуулгые улам эдэбхижүүлхэ зорилгонуудые элидхэлшэ заажа үгэбэ.

Областной партийна организациин социальна бүридэлые саашадань һайжаруулха асуудалда элидхэлшэ анхаралаа хандуулба. Тиихэдээ партиин зэргэдэ үйлэдбэриин али нэгэ шиидхэхы участок дээрэ һайнаар ажаллажа байһан, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэй оролсодог, эрдэм һургуулиингаа, политическэ талаараа хатуужанги хүнүүдые шэлэн абаха шухала байһые элирхэйлбэ.

Зэдын аймагай Торнин совхозой, Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой, Хориин аймагай Анаагай совхозой, Загарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой, Кабанскын аймагай Ойморой совхозой, Хэжэнгын аймагай «Первомайский» совхозой, Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой партийна организацинуудай партида шэнэ хүнүүдые шэлэн абаха талаар эмхидхэлэй аша үрэ ехэтэй саг үргэлжын хүдэлмэри шадамараар ябуулдаг байһые элидхэлшэ жэшээ болгон дурдаа.

Коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ, харюусалгыень дээшэлүүлхэ, тус бүритэйнь хүдэлмэри ябуулха асуудалнууд элидхэл соо горитой һуури эзэлнэ. Илангаяа колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилхы тушаалтадтай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэй партийна организацинуудай эрхилдэг хүдэлмэридэ элидхэлшэ анхаралаа онсо хандуулба. Республикын колхоз болон совхозуудай олон партийна организацинуудай хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэй бодото хүдэлмэри ябуулдаггүй байһые жэшээнүүдээр баримталан тэмдэглэһэн байна. Тэрээнһээ уламжалан хүдөө ажахын олон мэргэжэлтэд эдэбхи эрмэлзэлгүйгөөр, творческо ямаршье түсэбгүйгөөр хүдэлнэ, дүршэл шадабаряа дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоногүй. Энэнь ажахын үйлэдбэриин байдалда муугаар нүлөөлнэ. Энэ талаар Яруунын аймагай «Дружба» колхозой, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Одон» болон «Авангард» совхозуудай, мүн бусад хэдэн ажахынуудай парткомууд элидхэл соо горитой шүүмжэлэгдээ.

Механизаторнууд болон малшадай һуралсал эмхидхэхэ, дүршэл шадабариинь дээшэлүүлхэ талаар партийна организацинуудай ябуулдаг хүдэлмэри тухай, энэ хэрэгтэ ушардаг дутагдалнууд болон шиидхэгдээгүй асуудалнууд тухай элидхэлшэ хэлэһэн байна.

Партийна суглаанай хүмүүжүүлхы үүргэ дээшэлүүлхэ, абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хангаха шалгалта болон хиналта тогтоохо асуудалнууд тушаа тогтоходоо, Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партбюрогой хүдэлмэриин дүй дүршэлые үргэнөөр харууһан байха юм. Энэ партбюро хүдэлмэрээ удаан болзор соо түсэблэдэг байна. Иимэ гурим партийна хүдэлмэриин аша үрые дээшэлүүлнэ, коммунистнуудай журам бэхижүүлнэ, харюусалгыень шангадхана.

Саашань үгэеэ үргэлжэлүүлхэдээ, элидхэлшэ профсоюзай болон комсомолой организацинуудай хүдэлмэри тушаа тогтобо. Һайнаар хүдэлмэрээ ябуулдаг комсомолой болон профсоюзай организацинуудай, тэдэнэй комитедүүдэй дүй дүршэл согсологдоо. Гэхэ зуура зарим ажахынуудай профсоюзай болон комсомолой организацинуудай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрээ ябуулна, үйлэдбэриин ба олониитын ажабайдалда мүртэй нүлөө үзүүлнэгүй. Ушар иимэһээ эдэ организацинуудай ажал ябуулгые партийна организацинуудай эгһээ оншотойгоор саг үргэлжэ, хүтэлбэрилхэ эрилтэ табигдана.

Илангаяа хүдөө нютагуудта ажаһуудаг, ажалладаг залуу үетэниие эсэгэ эһэной халуун анхаралаар хүрээлхэ, тэдэнэй ажаллахада, ажаһуухада, сүлөө сагаа бэедээ аша туһатайгаар үнгэргэхэдэ таарамжатай зохид эрхэ байдал тогтоохо гээшэ партийна организацинуудай үдэр бүриин анхарал доро байха асуудал мүн гэжэ элидхэл соо тодорхойлогдоо.

Элидхэлэйнгээ эсэстэ нүхэр Шомоев арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлые амжалтатайгаар дүүргэхэ, энэ жэлдэ ушарһан гээгдэлээ сүм усадхаха, хүдөө ажахын үйлэдбэридэхи эгээл харюусалгатай хаһа болохо малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ талаар ойрын сагта колхоз болон совхозуудай партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонуудые тодорхойлһон байна.

* * *

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политическэ болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие, тэрэшэлэн социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай асуудалаар КПСС-эй обкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша М. М. Гаськов элидхэл хэһэн байна.

Юһэдэхи табан жэлдэ, 1976 ондо ороной экономикын хүгжэлтын дүнгүүд хадаа манай партиин ажалшадай дунда ябуулдаг хүмүүжүүлгын, үзэл сурталай хүдэлмэриин дэлисэһээ дулдыдана. Ажахынуудай партийна организацинууд ажалшадай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлжэ, түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ хүсэ шадалыень зорюулдаг гуримтай. Коммунис байгуулалтын мүнөө үедэ, манай обществын социально-экономическа хүгжэлтын шэнэ шатада үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри улам далайсатайгаар ябуулха талаар партийна комитедүүдэй үмэнэ шэнэ эрилтэнүүд табигдана.

Энэ жэлэй малай үбэлжэлгэ республика дотор тон хүндэ, орео эрхэ байдалда эхилээ. Нёдондоной үбэлжэлгын элдүүнүүдые дабтахагүйн тула колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд зохихо хэмжээнүүдые абажа байна. Мүнөө парторганизацинуудай урда шухалын шухала зорилгонууд табигдана. Нэгэдэхеэр, КПСС-эй XXV съездын, партиин Центральна Комитедэй октябриин (1976 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд болон материалнуудые олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха хэрэг болоно. Тиигэхэдээ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдаһан шухала зорилгонуудтай энэ ажал нягта холбоотойгоор ябуулагдаха зэргэтэй.

Хоёрдохёор, хүдөөгэй ажалшадай түсэбтэ даабари, абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ эрхэ байдал ажахынуудай парткомууд хангаха уялгатай. Энэ хэрэгтэ харуулан ойлгуулха агитациин бүхы хэрэгсэлнүүд, ажалшадые урмашуулга, социалис мүрысөөнэй хүсэн зорюулагдаха болоно. Мүн ажалшадай хүдэлмэриие ёһотоор эмхидхэхэ эрилтэ мэргэжэлтэдэй үмэнэ табигдаха ёһотой.

Гурбадахяар, хүдөөгэй ажалшад, илангаяа малшад соёлой, худалдаа наймаанай, медицинын, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалтын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр бүриин анхаралаар хүреэлэгдэжэ, тэдэнэй эрилтэнүүд һайнаар хангагдаха болоно. Богонёор хэлэбэл, хэрэглэмжэ хангалтын албанай хүдэлмэрилэгшэд малшадай хэжэ байһан ажалда сэхэ хабаатайбди гэжэ ойлгохо уялгатай. Эдэ зорилгонуудай бэелүүлэгдээ һаа, малшад болон механизаторнуудай эдэбхи үүсхэл улам дээшэлжэ, түсэб ба уялгануудаа дүүргэхын тула үсэд шангаар тэмсэхэ зэргэтэй.

Эдэ шухала зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар республикын колхоз, совхозуудай парторганизацинууд бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэжэ, горитой ажал ябуулна гэжэ нүхэр Гаськов тэмдэглэбэ. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партком ажалшадай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэрээ тусхай гуримтайгаар эрхилнэ. Лекторнууд, агитаторнууд, политинформаторнууд долоон хоногто нэгэ удаа участогуудтаа ошодог, уран һайханай бүлгэмэйхид һарадаа хоёр удаа малшадта ошожо байдаг юм. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолһон бюллетеньнүүд һарада нэгэ дахин, дайшалхы хуудаһанууд долоон хоногто нэгэ дахин гаргагдана. Үбэлжэлгын үедэ һаалишадай социалис мүрысөөнэй дүнгүүд 10—10 хоногто согсологдохоор хараалагдаба. Энэ хүдэлмэридэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд заатагүй хабаадаха уялгатай.

Гэхэтэй хамта колхоз ба совхозуудта ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэри мүнөөнэй эрилтэдэ харюусангүй гэжэ нүхэр Гаськов онсолон тэмдэглэбэ. Энэ хүдэлмэриин гол дутагдалнууд юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, зарим партийна организацинууд хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые үнгэргэгдэһэн хэмжээ ябуулгануудай, суглаануудай тоогоор сэгнэхэ һэдэлгэтэй байдаг. Теэд тэдэ хэмжээ ябуулганууд колхоз, совхозуудай түбтэ үнгэргэгдөөд, малшад болон механизаторнуудай хүдэлжэ байһан газарта юуншье хэгдэнэгүй, үйлэдбэридэ сэхэ хабаатай хүнүүд «газаа тээ» үлэшэнэ. Иимэ дутагдалнууд Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ, Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозуудта дайралдана.

Хоёрдохёор, фермэ болон отарануудта ниитэ-политическэ хүдэлмэри эрхилэн ябуулха эрхэ байдал үгы байһаар. Жэшээнь, республика дотор һаалиин 400 гаран фермэ тоологдоно. Тэдэнэй 330-даань улаан булан бии. Энэ жэлдэ фермэнүүдтэ 40 улаан булан түхеэрэгдээ, 50 улаан булан шэнэдхэгдэн заһабарилагдаа. Теэд 70 гаран фермэ мүнөө болотор улаан булангүй.

Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Булагай фермын улаан булан һайнаар хүдэлнэ. Эндэхи агитатор нүхэр Югова малшадтай ходо хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, фермын коллектив түсэб болон уялгаяа жэл бүри урагшатайгаар дүүргэнэ. Булагай фермын хүдэлмэрилэгшэд аймаг дотороо нэгэнтэ бэшэ шэнэ үүсхэл гаргаһан байха юм. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Үдэнгэ һууринда һаалиин томо комплексын барилга дүүргэгдэжэ байна. Тэндэ улаан булантай, столовотой, дүүштэн тусхай корпус бодхоогдоо. Хориин аймагай совхозуудта комплексно полевой стануудые бариха талаар ехэ юумэн хэгдэнэ. Тэндэнь хамтын байрэ, улаан булан, столово, бани бии юм. Энэ жэлдэ тиимэ 9 стан баригдаа, үшөө 6 баригдажа байна.

Зарим колхоз, совхозуудай түб һууринуудта үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муу бэшээр табигдаһан байбашье, фермэ болон отарануудтань тад ондоо байдалтай байдаг. Иимэ дутагдалнууд Кабанскын аймагай Байгалай совховдо, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо дайралдана.

Коммунистнууд ба партийна бэшэ эдэбхитэдэй политическэ, ажалшадай экономическа һуралсалда һүүлэй
онсо анхарал хандуула
гэжэ нүхэр Гаськов эл
соогоо тэмдэглэбэ. Р
ликын хүдөө нютагуудта
литическэ, экономическа
рилсалай 300 гаран һ
ли, семинар хүдэлнэ
хы болон политическэ
лааран һайн бэлэдхэлтэй
пагандистнар улам
но. Ажахынуудай хүтэл
лэгшэд, мэргэжэлтэд
хүдэлмэридэ эдэбхитэ
хабаадалсана. Тобшолон
лэбэл, политическэ, эко
ческа һуралсал һайнаар
хидхэхэ бүхы арга боло
нууд бии. Гэхэтэй хамта
хэрэг үшөө ехэ дутагда
байһаар. Политическэ, э
мическа һуралсал хайша
рэгээр хүтэлбэрилэгдэнэ
ралсалда олон хүн хаб
бал һайн гэжэ тоолодог гү
үшөө, дайралдана. Һура
шадай олонхинь конспек
нэгүй. Тиихэдэ полити
ба экономическа һура
ажалшадай урда табиг
ажахын зорилгонуудтай
боогүйгөөр ябуулагдана
зарим колхоз, совхозу
политическэ һуралсал ү
гэхэ таатай эрхэ байдал
гагданагүй. Жэшээнь, У
Үдын аймагай Оронгын
хозой МТМ-эйн хүдэлм
лэгшэдэй һуралсал мас
скойн будка соо болоно

Социалис мүрысөөн
ажалшадай дунда ябуула
даг хүдэлмэриин шухала
гэ хубинь болоно. Энэ
далаар республика
һүүлэй үедэ горитой
ябуулагдадаг болоо. С
гын совхоздо, бусад аж
нуудта социалис мүрысөө
хидхэхэ асуудалда ехэ а
рал хандуулагдана. Ка
скын аймагай «Шергинс
совхозой Фофановой
лиин фермын. Бэшүүрэй
магай Охин-Булагай со
зой коллективүүд энэ на
таа шэнэ үүсхэл гаргажа
рэнь хаа хаанагүй үргэ
дэмжэгдээ.

Гэбэшье дутагда
үшөөл дайралдаһаар. Х
хаанай аймагай Ленинэй
рэмжэтэ колхозой, Хяа
аймагай Ехэ-Нугын совх
бусад ажахынуудай пар
муud мүрысөө эмхидхэл
анхаралаа багаар хандуу
ёһотоор хүтэлбэрилнэгү

Хүдөөгэй соёл-гэгээ
эмхи зургаануудаи хүд
рине эрид һайжаруу
малшадай эрилтые хан
да зорюулха хэргэй
шухала байһан тухай
Гаськов элидхэлэйнгээ
гэсхэлдэ онсолон тэмдэг

Элидхэлнүүдэй һүүлээр үгэ хэлэлгэ эхилбэ. Зүблөөн дээрэ эхи түрүүлэн Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь Б. М. Кырмыгенов үгэ абаа. Колхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй харюусалга болон үүргэ дээшэлүүлхэ талаар парткомой ябуулдаг хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ тэрэ үгэеэ зорюулаа. Хүтэлбэрилхы тушаалтад болон мэргэжэлтэдые шэлэн олохо, үйлэдбэриин һалбаринуудта хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта колхозой правлени болон партком ехэ анхарал хандуулна. Ажахын гол һалбаринуудые дээдэ болон тусхай дунда һургуули дүүргэһэн мэргэжэлтэд толгойлно. Тэдэнэй диилэнхи олониинь коммунистнууд.

Даалһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ гэжэ оролдохотойгоо хамта, тэдэниие һургаха, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ асуудалые эгээл шухалада тоолодог байна. Тэдэнэр бултадаа политическэ болон экономическа һуралсалда ябана. КПСС-эй райкомой эмхидхэһэн научно-практическа конференцинүүдтэ эдэбхитэй хабаадалсадаг байна. Парткомой, партбюрогой заседани болон партийна [су]глаан дээрэ тэдэнэй тоосоо [аб]аридаг гурим һайн талаяа харуулаа гэжэ нүхэр Кырмыгенов жэшээнүүдээр баримталан тэмдэглээ.

Колхозой мэргэжэлтэдэй харюусалгын дээшэлһэнэй, ажал хэрэгтээ ухамайгаар хандадаг болоһоной ашаар ажахын үйлэдбэриин ашаг үрэ эли бодо һайжараа. Үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлые колхозой ажалшад амжалтатайгаар дүүргээ һэн. Арбадахи табан жэлые мүн лэ һайн үрэ дүнтэйгөөр дүүргэжэ байна. Энэ жэлдэ тарянай гектар бүриһөө 13,9 центнер ороохо хуряагаа. Тиигэжэ [..]энтээ гүйсэд тооһоһон, [..]э тарилгада сүм хүрэхэ [..]нгын үрэһэн хаагдаа. [..]тын адууһа малда хэрэг[..]и тэжээлэй жаса байгуулагдаһан зэргэтэй.

Механизаторнуудай мэргэжэлыень, эрдэм һургуулиинь дээшэлүүлхэ асуудалда мүн лэ горитой анхарал хандуулагдана. Үбэлэй үедэ бүхы механизаторнууд нэдели б[ү]хэндэ нэгэ үдэрэй туршада [һу]ралсалда ябана. Эндэ агротехникын, техникэ ашаглалгын шухала шухала асуудалнуудые шудална.

Колхозой механизаторнуудай, малшадай дунда эмхидхэгдэдэг социалис мүрысөөн тухай үгэ хэлэгшэ дэлгэрэнгы тогтоо. Энэ мүрысөөн хадаа газар тариалангай, мал ажалай ашаг шэмые саашадань улам арьбадхаха хэрэгтэй нягта холбоотойгоор эмхидхэгдэнэ. Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тула али олон хэмжээнүүд абтаа гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө, колхозойнгоо экономикын үрэ дүнгүүдые улам һайжаруулхын түлөө ехэ тэмсэлые ажахын партийна организаци, коммунистнууд толгойлно, — гэжэ Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой парткомой секретарь М. В. Михалев зүблөөн дээрэ хэлэһэн үгэеэ эхилээ.

Саашань үгэеэ үргэлжэлүүлхэдээ, нүхэр Михалев колхозой гэшүүдэй энэ жэлдэ туйлаһан амжалтата үрэ дүнгүүд тухай тогтоо. Энэ жэлэй сагай уларилай хэды муу байбашье, ороохо тарянай, хартаабхын, овощой баян ургаса хуряагдаһан байна. Малай байрануудые шэнээр бариха, оньһожоруулха, абтаһан продукциин шанар һайжаруулха талаар горитой хүдэлмэри хэгдээ.

Колхозой үйлэдбэри дээрэ хүдэлжэ байһан коммунистнууд ажалай ульгэр жэшээ харуулна. Тиигээдшье коммунистнуудые шадаал һаа олоор таряан болон мал ажалда хүдэлгэхэ гэжэ оролдодог байһые баримталан харуулаа. Һү һаалиин хоёр фермэ дээрэ, тракторно-таряан ажалай гурбан бригада дээрэ партийна бүлэгүүд байгуулагданхай. Механизаторнуудые, малшадые тогтуурнтай болгохын тула тэдэнэй ажаһуудал һайжаруулха, һургаха, энхэ элүүрэйнь түлөө һаналаа табиха гэжэ эндэ ехэ оролдолго гаргагдадаг байна.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй оролсоһон «Маяк» колхозой гэшүүд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб болон абаһан социалис уялгаяа нэрэ солодоо хүрэмөөр дүүргэжэ байна. Энээн тушаа үгынгөө эсэстэ нүхэр Михалев онсо тогтоһон байна.

Кабанскын аймагай совхозуудта барилга хэдэг «Бурятцелинстрой» трестын 590-дахи ПМК-гай партбюрогой секретарь А. Н. Максимова коллективэйнгээ ажал хүдэлмэри тухай хөөрэхэ зууруа, энэ жэлэйнгээ түсэбтэ даабаряа [..]ние эндэхи барилгашад сентябрь һарада дүүргээ һэн, түсэбһөө гадуур миллион түхэригэй хэмжээтэй барилгын хүдэлмэри бүтээхэ уялга абаа һэн гэжэ тодорхойлоо. Энэ уялгаяа бэелүүлхэ арга боломжо гүйсэд бии.

Барилгашадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөн, тэрэнэй эмхидхэл тушаа хэлээ. Тиихэдээ социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые баллаар гуримаар гаргадаг заншалтайбди гэбэ. Хэһэн хүдэлмэриин хэмжээн, шанар, усал аюулгүй хүдэлхэ гурим баримталха, ажалай журам сахиха, ниитын хүдэлмэридэ хабаадаха гэхэ мэтын асуудалнууд хараада абтадаг байна.

Гэхэ зуура коллективэй хүдэлмэридэ, партийна организациин ажал ябуулгада дутуу дунданууд бии гэжэ хэлээ. Түбхын түрүүндэ хүдэлмэриин шанар һанаһанда хүрэмөөр бэшэ. Барилганууд заагдаһан болзор соогоо бүтэнэгүй. Гадна барилгын проектын документнүүд ехэ дутагдалнуудтайгаар зохёогдодог байһан тушаа үгэ хэлэгшэ тогтоо. Барилгын техникэ болон түхеэрэлгэнүүд дуталдана, түсэб һэлгэнэ, зарим ажахынууд барилгын хэрэгсэлнүүдые таһалдуулна. Эдэ ушарнууд барилгашадай хүдэлмэридэ ехэ һаад хэнэ гэжэ тэрэ ажаглалта хээ.

Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой парткомой секретарь М. И. Дульянинов зүблөөн дээрэ үгы хэлэхэдээ, ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй юһэдэхи табан жэлдэ туйлаһан амжалтанууд тухай, энэ жэлые ямар үрэ дүнгүүдтэйгээр дүүргэхэеэ байһан тухай тогтоо. Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр, һайн дүнтэйгөөр дүүргэхэ арга боломжо бии. Хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ үбһэн, сенаж, силос бэлэдхэгдээ, һолоомон элбэг. Гектар бүриһөө 12 центнер ороохон хуряагдаа һэн.

Малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Заган-Адагай һү һаалиин фермын һаалишад түрүүлжэ ябана. Энэ коллектив дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 2550 килограмм һү һаагаад байна. Үбэлжэлгын эхилхын урда тээ малшан бүхэн, коллектив бүхэн булта социалис уялга абаа, мүрысөөнэй хэлсээ баталаа һэн. Табан фермэ дээрэ партийна бүлэг байгуулагданхай. Энэ ушар партийна нүлөө үргэдхэхэ хэрэгтэмнай ехэ үүргэ дүүргэхэ байһаниинь элитэ. Мүнөө колхозой партком малшадай дунда ниитэ политическэ хүдэлмэри улам үргэнөөр ябуулха зорилготой. Агитаторнууд, политинформаторнууд коллектив бүхэндэ табигданхай гээшэ.

Гэбэшье партийна организациин хүдэлмэридэ дутагдалнууд огто үгы гэхын аргагүй. Ажалай журам эбдэхэ ушар үзэгдэнэ, зарим мэргэжэлтэд тушаалда [х]арюусалгагүйгөөр хандана, залуушуул совхоздоо тогтосогүй. Ушарынь гэхэдэ, байрын гэр бариха хэрэгтэ мүнгэн мүнтэй һомологдоногүй. Тэрэшэлэн соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай байшан барилгада анхарал багаар табигдана гэжэ нүхэр Дульянинов тэмдэглээ.

Республикын дотоодын хэрэгүүдэй министр Н. В. Бутуханов социалис зөөри сахин хамгаалха, ниитын гурим һайжаруулха асуудалнуудта анхаралаа хандуулба.

Сабшалан һайжаруулха, куузику, кукуруза, олон жэлэй ногоо ехээр таридаг болохо талаар Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхоздо һүүлэй жэлнүүдтэ горитой хүдэлмэри хэгдээ. Тиигэжэ ниитын адууһа малда үбэлжэлгын үедэ хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэгдэдэг болоо. Гадна газарай элдүүрилгэ эндэ нилээд һайжаруулагдаа, 1976 ондо мал болон таряан ажалай продуктнуудые худалдаха гүрэнэй түсэб дүүргэгдэхээр, үлүүлэн дүүргэгдэхээр байна. Совхозой коллективэй туйлаһан эдэ амжалтанууд тухай совхозой парткомой секретарь Г. К. Абагаев мэдээсээ.

Коммунистнуудай түрүү ябаха үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхэ талаар эмхидхэлэй горитой хүдэлмэриин ябуулагдаһан тушаа үгэ хэлэгшэ дэлгэрэнгы тогтоо. Совхозой бүхы коммунистнуудай 74 процентнь үйлэдбэриин гол һалбаринууд дээрэ ажаллана. Олониинь һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ, түрүү зэргэдэ ябаха гэһэн үүргэеэ эрхимээр бэелүүлнэ.

— Манай совхоз 3 мянган гектар тариалантай юм. Энэ жэлдэ 113 мянган центнер ороохо таряан хуряагдаа. Хамтадаа 10 мянган гаран гахайтай, 4.200 гаран толгой эбэртэ бодо малтай. 450 гектарта хартаабха таригдана. 1980 ондо хартаабхын талмай 800 гектарта хүргэгдэхөөр түсэблэгдэнэ. Ажахыдамнай хамтадаа 163 коммунист хүдэлнэ, — гэжэ Кабанскын аймагай Ойморой совхозой партийна комитедэй секретарь П. Д. Загинаев зүблөөн дээрэ хэлэбэ.

Совхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэй, мэргэжэлтэдтэй парткомой ябуулдаг ажал тухай үгэ хэлэгшэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн байна. Хүтэлбэрилхы тушаалтай 65 хүн, тэрэ тоодо хүдөө ажахын 40 гаран мэргэжэлтэ совхоздо ажаллана. Тэдэнэй олонхинь 10 гаран жэл соо энэ совхоздо хүдэлнэ. Мэргэжэлтэд эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, олонхинь үйлэдбэриин ёһотой технологууд болонхой.

Нүхэр Маланов Г. совхозой ахамад зоотехнигээр удаан саг соо хүдэлнэ. Тиигэхэ зууруа эрдэм ухаанай туйлалтануудые, ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Жэшээнь, эбэртэ бодо мал шахан таргалуулха хүдэлмэри октябрь һараһаа бэшэ, харин августһаа эхилхэ гэһэн дурадхал нүхэр Маланов 1975 оной зун оруулһан байгаа. Эгээл энэ үедэ бэлшээри муудадаг гээшэ. Тиимэһээ бэлшээридэ ябаһан үхэр таргалнагүй, заримдаа хүсэеэ алдажа эхилнэ. Энэ дурадхал түрүүн дэмжэгдээгүй. Совхозой хүтэлбэрилэгшэд, парткомой гэшүүд ахамад зоотехнигэй дурадхалые һайнаар шүүмжэлэн хаража үзөөд, дэмжэһэн байгаа. Энэ жэлэй август һарада 600 толгой залуу мал шахалгада табигдаад, тусхай рационой ёһоор эдеэлүүлэгдэһэн юм. Малшадай эршэтэ ажал эрхим дүнгүүдтэй байба. Август — октябрь һарануудта шахамалнуудай толгой бүриин шэгнүүр үдэртэ 1.000-һаа дээшэ граммаар нэмээгдээ.

Совхозой барилгашадай бригадир нүхэр Новолодский, 1-дэхи отделениин зоотехник Трескина, инженер Капустин болон бусад ажахын үйлэдбэридэ шэнэ, түрүү онол арга нэбтэрүүлжэ, ажалай шанар һайжаруулха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Жэшээнь, энэ жэлэй тэжээл бэлэдхэлгын урда тээ совхозой инженернүүд, агрономууд хуряалгын-транспортна звенонуудые эмхидхэхэ дурадхалтайгаар совхозой дирекцидэ хандаа. Тэрэ дурадхалынь дэмжэгдэһэн юм. Тиимэ звенонуудай хүдэлмэриие мэргэжэлтэд ударидан хүтэлбэрилөө. Силос дараха, хартаабха малтаха хүдэлмэри богони болзорто һайн шанартайгаар үнгэргэгдөө.

Совхозой мэргэжэлтэ бүхэн өөрын ажалай зохёохы түсэб табидаг болоо. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд өөһэдынгөө ажал хүдэлмэри тухай парткомой заседани дээрэ, отделенинүүдэй партийна суглаанууд дээрэ тоосодог гуримтай. Мэргэжэлтэдэй үүргэ ба харюусалга дээшэлүүлхэ талаар совхозой управлениин партийна эхин организаци ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Байгал-Кударын, Ойморой һаалиин фермэнүүдэй байра хуушаржа, оньһон түхеэрэлгэ хэрэглэхэ аргагүй болоо. Тиимэһээ шэнэ комплекснуудые бариха саг ерээ. Хартаабхын талмай үргэдхэхэ, шэнэ газар элдүүрилхэ талаар холын хараатай түсэб ажахыда табигдаа. Тиихэдэ шэнэ техникэ хэрэгтэй болоно. Мүн Байгал-Кудара тосхондо һургуулиин шэнэ байшан бариха саг тулажа ерээ. Эдэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэлгэдэ КПСС-эй обком туһалха бээзэ гэжэ нүхэр Загинаев тэмдэглэбэ.

Сэлэнгын совхозой парткомой секретарь П. Ч. Базаржапов үгэ абажа, ажахын малшад болон механизаторнуудай дунда социалис мүрысөөнэй яажа эмхидхэгдэдэг тухай хөөрэһэн байна. Энэ совхоздо 65 отара хонид, һаалиин 4 фермэ, эбэртэ бодо малай 9 гүүртэ, тракторно таряан ажалай 5 бригада бии юм. Ажахын хүдэлмэришэн бүхэн социалис мүрысөөндэ хабаадалсана. Фермэнүүдэй, отарануудай коллективүүд хоорондоо мүрысэнэ.

Социалис мүрысөөнэй гурим тодорхойлхо хэрэгтэ совхозой партком айхабтар ехэ анхарал хандуулна. Һаалишадай мүрысөөнэй дүнгүүд арба-арбан хоногтоо, хонишодой — түл абалгын дүүрэхэдэ, ноохо хайшалалгын һүүлээр, механизаторнуудай мүрысөөнэй дүнгүүд хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэртэ гаргагдадаг байна.

Социалис мүрысөөндэ илажа гарагшадые моральна талаар урмашуулгада ажахын партком, профсоюзай рабочком онсо анхарал хандуулна. Мүрысөөнэй дүнгүүдээр эрхимлэжэ гараһан һаалишан, хонишон, механизаторай хүндэлэлдэ Ажалай алдар солын туг совхозой түб һууринда үргэгдэдэг гуримтай. Түрүүлһэн коллективүүдтэ дамжуулгын вымпелнүүд, Улаан тугууд барюулагдана. Эрхим дүнгүүдые туйлаһан түрүүшүүлэй фото-зураг галерейдэ табигдадаг, совхозой хүндэлэлэй дэбтэртэ оруулагдадаг, тэдэнэртэ «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоно.

Һаалишан, хонишод, механизатор бүхэнэй, ажалшадай коллективүүдэй социалис уялга абаха хэрэг тон ехэ удха шанартайда тоологдоно. Хүн бүхэн, коллектив бүхэн арга боломжонуудаа һайса тооложо үзөөд, уялга абадаг гуримтай. Ажалшадай уялганууд соо тодорхой тоо, баримтануудһаа гадна, хүдэлмэриин ба продукциин шанар һайжаруулха, продукциин өөрын үнэ сэн хямдаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ зорилгонууд тодорхойлогдоно. Мүрысөөнэй дүнгүүдые тодорхойлходо абаһан уялгануудай дүүргэлтэ бүхы талаһаань харагдадаг юм.

Эдэ бүгэдын ашаар Сэлэнгын совхозой хүдэлмэришэд ажалдаа муу бэшэ дүнгүүдые туйлана. Байгша ондо хонишодой 8 коллектив 100 эхэ хониин бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга абаһан байна. Ехэ-Сагаанай һаалиин фермын коллектив энэ жэлдэ һү һааха, гүрэндэ худалдаха түсэбтэ даабаряа ноябриин 9-дэ дүүргэһэн байна. Мэдээжэ һаалишан, Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкина 11 һарын туршада үнеэн бүриһөө 5.200 килограммһаа дээшэ һү һаагаад байна. Энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 5.5[..]0 килограмм һү абаха зорилготой. Ажахын механизаторнууд баһал муу бэшэ дүнгүүдтэй ябана.

«Бурятцелинстрой» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 590-дэхи колоннын партийна эхин организациин секретарь А. Н. Максимова зүблөөн дээрэ үгэ хэлэжэ, барилгашадай ажал тухай хөөрэбэ. Тус колоннын коллектив Кабанскын, Прибайкалиин аймагуудта барилга эрхилдэг юм. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ тус коллектив угтамжын түсэб баталан абажа, даабариһаа үлүү 1 миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Абаһан энэ угтамжын түсэб урагшатай дүүргэгдэжэ байна.

Колоннын участок бүхэнэй хүдэлмэришэд социалис мүрысөөндэ хабаадалсана. Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходоо, хүдэлмэришэдэй ниитын хүдэлмэридэ хэр зэргэ хабаададагые, үйлэдбэриин гурим сахидагые хараада абалсадаг заншалтай. Дүрбэн бригада коммунис ажалай коллективэй нэрэ солодо хүртөө.

Энэ колоннын хүдэлмэришэдэй хүсөөр Прибайкалиин аймагай Мостовко тосхондо гахайн томо комплекс баригдана. Тэрэнэй барилга ноябрь һарада дүүргэгдэхэ байгаад, проектын дутагдалһаа боложо, мүнөө болотор бүтээгүй. Тиихэдэ барилгын материал дутаадана. Мүн «Бурсельхозмонтаж» трестын Кабанскын ПМК-гай хүдэлмэрилэгшэд хабсаралгын хүдэлмэри удааруулна. Эдэ бүгэдые республикын дээдын зургаанууд анхарха зэргэтэй гэжэ нүхэр Максимова тэмдэглээ.

— Манай колхозой гэшүүдэй дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар табигданхай гээд элидхэл соо зүбөөр тэмдэглэгдэбэ, — гэжэ Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь А. Ч. Цыденов үгэ хэлэлгээ эхилбэ. — Тэрэниие усадхаха талаар зохихо хэмжээн абтажа байна. КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1976 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин материалнуудаар колхозой агитаторнууд, политинформаторнуудай семинар үнгэргэгдэжэ, үбэлжэлгын үедэ ябуулагдаха ниитэ-политическэ хүдэлмэриин түсэб табигдаа. Соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, комсомолой, профсоюзай эдэбхитэд семинарта хабаадалсаа. Съездын ба Пленумэй материалнуудые коммунистнууд, партийна бэшэ эдэбхитэд анхаралтайгаар шудална.

Колхозой адууһа малай фермэ, гүүртэ, отаранууд 9 микрорайон болгон хубаагдаад, парткомой, сомсоведэй гүйсэдкомой гэшүүд даажа абанхай. Тэдэнэр лэ микрорайоной малшадай ажалда туһалха, үбэлжэлгын ябасые хинан шалгаха уялгатай юм. Долоон хоногтоо нэгэ дахин бүхы гүүртэ, отарануудаар ябаха даабаритай. Малшадай һуудал байдалай эрилтэ хангаха асуудалда онсо анх
табигдана. Мүнөө аймаг
тор агитпоезднууд эмхи
дээд, тусхай графигай е
малшадта ошодог болоо.
радаа хоёр удаа ажахы
дай малшадта ошожо
хаар түсэблэгдэнэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ к
зой адууһа мал 68 гү
отара, фермэ болгон хү
данхай. Теэд оройдоол
толавка бии. Тиимэһээ
хын малшадай эрилтые
наар хангаха аргагүй
Мүн хүдөө нютагуудта
бүүдэй хубсаһан дута
худалдаа наймаан му
эмхидхэгдэнэ. Колхоздо
нэгэ автолавка үгэхэ, т
даа наймаанай эмхи
хүдэлмэриие һайжар
эрилтэ Буркоопсоюзэй
лениин үмэнэ үгэ хэлэ
биба.

Хяагтын аймагай «
на» колхозой парткомо
ретарь И. М. Степанов
лөөн дээрэ үгэ хэлэжэ,
хын гэшүүдэй дунда с
лис мүрысөөнэй ямара
хидхэгдэһэн тухай хөө
Энэ жэлдэ тус колхозо
ханизаторнууд ороохо т
най баян ургаса хур
абаһан уялгаяа амжалт
гаар бэелүүлээ. Механи
нуудай мүрысөөнэй дү
5—5 хоногто согсоло
тусхай бюллетень гар
даг байгаа. Үбһэн, бу
жэал нёдондонойхиһоо д
гүй суглуулагдаа.

Гэхэтэй хамта мал
хүгжөөлгэ нилээд дут
тай, олон тоото үхэр,
гарзалаа. Энэ жэлдэ
ажалай продуктнуудые
рэндэ худалдаха тү
дүүргэгдэхэнь бэрхэтэ
лонхон. Эдэ бүгэдые
даа абажа, колхозой п
ниин, партийна коми
абаһан хэмжээнүүд ту
хэр Степанов хөөрэһэ
на. Тиигэхэ зууруа ко
совхозуудые запас часть
даар хангалтые, «Се
техникын» Тарбагатай
деленидэ техникэ заһаб
гын шанар һайжару
саг ерээ гэжэ тэрэ тэ
лээ.

Захааминай аймагай
гын совхозой партбюр
секретарь А. Д. Цы
ажахын коммунистн
эдэбхи үүсхэлые дээшэ
хэ, социалис мүрысөө
рүүлхэ, залуушуулые
хүмүүжүүлхэ, малай
жэлгые эмхитэйгээр үн
хэ тухай асуудалнуудт
тоһон байна. Хориин
гай «Сельхозтехника»
дэлэй партийна эхин о
зациин секретарь З. С.
сильев зүблөөн дээрэ
хэлээ.

Хүдөөгэй партийна ор
зацинуудай секретарь
зүблөөнэй эсэстэ КП
Буряадай обкомой нэг
секретарь нүхэр Мо
А. У. дэлгэрэнгы үгэ х

[П]АМЯТНИГУУДЫЕ [СА]ХИН ХАМГААЛГА— [Г]ЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭГ

брь һарын һүүл багта н СССР-ай Верховно й табадахи сесси н ба соёлой па- үүдые сахин хам- хэрэглэхэ тухай» нэгэн дуугаар бата- ССР-эй Хуули баталһан хадаа манай Комму- ртиин. Совет прави- ын соёл культурын баялигуудтаа үнэ- ленинскэ һоор хандаһанай шэнэ толотомо болоно.

ховно Советэй сессиин дэ табигдахаһаа урид ганиин проектые манай олониитэ, арад зон һарын туршада зүбшэн н, олон тоото үнэтэ һанамжануудые байна. Тэрэнэй СССР-эй Верховно й палатануудай сал ын комиссинууд тэрэ арии ниттаар баһал ха- рһэн байна бшуу. шье мэдэһээр, түү- һон соёл культурын гууд хадаа үнгэрһэн материальна ба лаанай ажабайдал, ма- оронои халэн зуун түүхэ, арадай өөрын- сүлөөгэй ба бөөд байдалай түлөө тэм- национальна Совет гүрэнэй байгуулал- гтаалта эли тодоор ха- ха юм.

й республикын ажал- олон олониито энэ түү- Хуули баталан эбэлгые зүрхэнһөө һайшаана, хэдэ. Хуули соо хэ- һоор, «Совет хуули түүхын ба соёлой па- удые сахин хамгаал- рэглэхэ хэрэгые һайжа- , энэ һалбарида хуу- урим саашадань бэхи- дэ эдэбхитэйгээр туһа зорилготой. Памят- дые сахин хамгаалха, хэ талаар гүрэнэй хү- ин ба хиналтын һэо байгуулагдаа.

о жэл манай орон иин социалис револю- 60 жэлэй ойе тэмдэглэ- на. Жаран жэлэй да- рэһээ харахада, ма- арта совет арадай, тэ- тоодо Буряадай ажал- , амжалта түгэс хүг- түүхэ бүри эли то- харагдана, улам гүнзэ- татай болоно.

буряад оронойманай баяншье, һонирхолтой- . Манай республи- эр дээрэ түүхын ба 1.030 памятник эли- , гүрэнэй бүрид отанхай юм. Тэдэнэй түүхын памятнигууд архитектурын — 10, ениин — 526. Эдэ тоо- манай орон нютагай рын баян түүхэтэй бай- гэрһэ болоно гэжэ хэ- эргэтэй. Илангаяа Октябриин револю- цын, тэрэнһээ хойшо онуудаар гаргадаһан шарагшадтай эрид шан лэй үеын, шэнэ со- байгуулалтын үеын нагта үнэлэ хэрэгүү- рад зоной, олониитын

хүсэл оролдолго, алдарта амжалтануудые эли тодоор харуулһан хүшөө памятнигууд, дурасхаалта газарнууд республикадаманай олон гэжэ. Ганса Улаан-Үдэ хотодо совет засаг байгуулгатай, мүн сагаантантай шанга түлалдаануудай түүхэтэй холбоотой 40 гаран дурасхаалта памятнигууд болон гэр байранууд тоологдоно. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатарай үхэлөөр унаһан нютагайнгаа хүбүүдэй дурасхаалда бодхоогдоһон 300 шахуу хүшөө памятнигууд тосхон, һуурин бүхэндэ эгээл нангин юумэн гэжэ тоологдодогынь гайхалгүй.

Манай республикын нютаг нугануудаар эртэ урдын хүнүүдэй ажаһууһан түүхэтэ газарнууд олон. Иимэ газарнууд Улаан-Үдэ хото тойрон, Хяагтын, Загарайн, Хориин, Яруунын болон бусадшье аймагуудта олон гэжэ эрдэмтэдэй экспедицинүүд элирүүлһэн байна.

Ушар иимэһээ түүхын ба соёл культурын памятнигуудые элирхэйлхэ, гүрэнэй бүридэлдэ абаха, гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, саашань сахин хамгаалха гээшэ тон харюусалгатай имагтал гүрэнэй тусхай зургаануудай бэшэ, харин хүн бүхэнэй хүндэтэ уялга болоно гэжэ тэмдэглэхэ зэргэтэй. Энэ талаар республика доторнай бага бэшэ хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай. Дурсагдаһан памятнигуудай список Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет баталһан, тусгаар ном болгогдожо хэблэгдэһэн байна. Энэ ном республикын партийна болон совет бүхы органуудта үдэр бүриингөө ажал хүдэлмэридэ хүтэлбэри болгохыень эльгээгдэһэн юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ олон тоото памятнигуудые һэльбэн шэнэлжэ, заһабарилжа, олониитын болон туристнуудай харахаар болгогдожо байнхай. Жэшээнь, Хяагтада Монголой Арадай-революционно партиин анхадугаар съездын болоһон гэр заһабарилагдажа, тэндэ шэнэ «Совет-монголой хани барисаанай музей» нээгдээ. Бабушкин хотодо Иван Васильевич Бабушкинай революционно ажал ябуулгын музей нээгдээ, тэрэнэй дурасхаалда табигдаһан памятнигууд һэльбэн шэнэлэгдээ.

Байгал шадаран хүн зоной һуудал байдал ба соёл культура харуулһан олон тоото памятнигууд Дээдэ-Онгостойдо суглуулагдажа шэнэ музей байгуулагдаһанһаа хойшо олон мянган ажалшад, манай республикын айлшад һайшаан хараһан байха.

Буряад орондо декабристнуудай ажаһууһан ба тэдэнэй ниитын ажал ябуулгатай холбоотон газар болон памятнигуудые шэнэлхэ талаар ехэ юумэн хэгдээ.

Түүхын ба соёл культурын памятнигуудые сахин хамгаалжа, хэрэглэхэ талаар ниитын эмхинүүд ехэшье хүндэтэйшье үүргэ дүүргэдэг. Тиимэһээ шэнэ Хуулиин 8-дахи статья дотор «Түүхын ба соёл культурын, памятнигуудые сахин хамгаалха бүлгэм хадаа памятнигуудые хамгаалха хэрэгтэ үргэн ниитэ хүн зониие эдэбхитэйгээр, сэхэ» хабаадуулагдаха туһа хүргэхэ, памятнигууд тухай, тэдэниие сахин хамгаалха, хэрэглэхэ талаар хуулита һэо гуримууд тухай тайлбарилан ойлгуулха ажал ябуулха, памятнигуудые сахин хамгаалха гүрэнэй органуудай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр туһалалсаха ёһотой», — гэжэ бэшээтэй. Имагтал иимэ һайн һайхан зорилго бэелүүлхын тула түүхын ба соёлой памятнигуудые сахин хамгаалха бүхэроссиин бүлгэмэй гэшүүд эдэбхи үүсхэлээ, хүсэл оролдолгоо гаргана. Ганса манай республика дотор 96 мянган хүн энэ бүлгэмэй гэшүүд, 540 предприяти, организаци, колхоз болон совхозууд хамтын гэшүүд болонхой.

Тус бүлгэмэй районуудай болон эхин эмхинүүд арад зоной дунда памятнигуудай түүхэ, удха шанар тухай үргэн ехэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг гээшэ. Памятнигуудай хажууда митинг, суглаанууд, баяр ёһолнууд, сэсэг болон венокнуудые табилга, комсомолой билет барюулга, пионерэй галстук зүүлгэ гэхэ мэтэ олониитын хабаадалгатай һониншье, гоё һайханшье хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэдэг гээшэ. Илангаяа Сэлэнгын, Хяагтын, Түнхэнэй, Хориин, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай эмхинүүд аша үрэтэй ажал хүдэлмэри ябуулдаг байна.

Бүхэроссиин бүлгэмэй манай республикын отделени түүхын ба архитектурын памятнигуудые һэльбэн заһабарилха, шэнэлхэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Энэ бүлгэмэй Түбэй Соведэй мүнгэ зөөреэр Хяагта хотодо оршодог XIX зуун жэлэй түрүүшын хахадай архитектурна памятник болохо Воскресенскэ һүмэ һэльбэн заһабарилагдажа байнхай. Һүүлдэнь тэндэ музей нээгдэхэ юм.

Новоселенгинскдэ «Бестужевай гэр» гэжэ нэршэнхэй, декабристнуудай суглардаг байһан хоёр дабхар модон байшан заһабарилагдажа, мүнөө тэндэ «Декабристнууд Буряад орондо» гэһэн музей нээгдээ. Энэ тосхонһоо хэды модоной газарта декабристнууд Н. Бестужев К. Торсон хоёрой хүүр дээрэ шэнэ хүшөө-мемориал бодхоогдоо. Баргажанда Михаил Кюхельбекерэй, Батурино һууринда Иван Шимковой хүүрнүүд дээрэ шэнэ хүшөөнүүд табигдаа гэхэ мэтэ. Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдтэ жэл бүри 60—70 мянган түхэриг гаргашалагдана. Ганса арбадахи табан жэлдэ Түбэй Соведэй зүгһөө манай республикын памятнигуудые һэльбэн шэнэлхэ хэрэгтэ 200 мянга гаран түхэриг һомологдоо.

Гэхэтэй хамта нэгэ зарим нютагуудта харууһа муутай байһанһаа, тэдэниие хэрэглэдэг албан зургаануудай уялгаяа дүүргэдэггүй дээрэһээ олохон памятнигуудай эбдэржэ, һандаржа байха ушар дайралдана. Илангаяа Улаан-Үдэ хотын архитектурын памятнигуудые шэнэлхэ талаар юумэн хэгдэнэгүй. Тэдэниие хэрэглэжэ байһан Худалдаа наймаанай, Элүүрые хамгаалгын министерствэнүүд эдэ үнэтэ памятнигуудые һэльбэн заһаха гэжэ оролдолго гаргадагшьегүй, мүнгэ зөөри һомологдоошьегүй байһаар.

Хориин Загарайн, Улаан-Үдын аймагуудай газар дээрэ олдоһон археологиин памятнигуудые һандааржа, шулуунуудыень барилгада хэрэглэжэ байһан ушар бии. Энээн тухай мэдэжэ байгаад, нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомууд ямаршье хэмжээ абаагүй байха юм.

Шэнэ Хуули дотор энээн тухай эрид шанга эрилтэ табигданхай, памятнигуудта хохидол ушаруулһан предприяти, организаци болон эрхэтэн материальна харюусалгада хабаадуулагдаха, зарим ушарта тэдэнэй мэдэлһээ памятнигуудынь абтажа болоно.

Октябриин революциин 60 жэлэй ойн баярта бэлэдхэл мүнөө үедэ хаа хаанагүй эхилэнхэй. Энэ түүхэтэ ойдо зорюулжа республикын культурын министерство, Буряадай отделениин Президиум совет үе сагай түүхын болон соёлой памятнигуудай харалга соносхоо. Тус харалгын гол зорилго юуб гэхэдэ, совет үеын түүхэ харуулһан хүшөө памятнигууд тухай хүн зондо тайлбарилан ойлгуулха, тэдэниие сахин хамгаалха, һэльбэн шэнэлхэ ба заһабарилха, мүн ажалшадые үзэл суртаалай-политическэ, гоё һайханай талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй үүргэ дээшэлүүлхэ зорилго табигдана. Тиимэһээ районуудай болон эхин эмхинүүд соёл культурын зургаануудтай хамта энэ гайхамшагта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула ехэшье, харюусалгатайшье ажал хүдэлмэри ябуулха зоогэтэй.

Түүхын ба соёлой памятнигуудые сахин хамгаалха бүлгэмэй эмхинүүдтэ тоосоото-һунгалтын суглаанууд эхилээд байна. Һүүлээрнь 1977 оной январь-февраль һарануудта районуудай тоосоото-һунгалтын конференцинүүд, ерэхэ жэлэй март һарада республиканска конференци үнгэргэгдэхэ юм. Ушар иимэһээ тоосоото-һунгалтын суглаан болон конференцинүүдые саг болзор соонь, эмхитэйгээр, үндэр политическэ хэмжээндэ үнгэргэхэ гээшэ мүнөөдэрэй дайшалхы зорилго болоно. Эдэ суглаанууд дээрэ хэгдэжэ байгаа ажал хүдэлмэрэе шүүмжэлхэйгээр хаража үзөөд, саашадаа хүшөө памятнигуудые сахин хамгаалха, аша туһатайгаар хэрэглэхэ, хүмүүжүүлхы үрэ ехэтэй хэмжээ ябуулгануудые хараалха ёһотой. СССР-эй Верховно Соведэй баталһан «Түүхын ба соёлой памятнигуудые сахин хамгаалха, хэрэглэхэ тухай» Хуули олониитэ ажалшадта ойлгуулжа, тэдэниие энэ патриотическа хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха тон шухала. Тиимэһээ бүхы хүсэ шадалаа, эд-бэхи үүсхэлээ энээндэ зорюулха ёһотой болонобди.

П. НИМАЕВ,
Түүхын ба соёлой памятнигуудые сахин хамгаалха бүлгэмэй Буряадай отделениин Президиумэй түрүүлэгшэ

Арадай гэгээрэлэй отличник, Буряадай АССР-эй, Россиин Федерациин һургуулиин габьяата багша Александра Григорьевна Бураева гуша гаран жэлдэ Петропавловкын эхин һургуулида багшална. Һургуулиин эхин классуудай завуч А. Г. Бураева аймаг соогоо мэдээжэ болоһон пропагандист юм.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АЖАЛАЙ ТҮЛӨӨ ШАН

Түнхэнэй аймагай Толтойн дунда һургуулида һурагшадые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдадаг. Эндэ ажалай хэшээлнүүд һайнаар үнгэргэгдэдэг. Гадна класс-һаа гадуур, һургуулиһаа гадуур ехэ юумэн хэгдэнэ.

Жэшээнь, «Уран гартан» гэжэ кружок хүдэлдэг. Тэрэниие ажалай багша Б. Ж. Бирбаев хүтэлбэрилжэ, гартаа дүйтэй үхибүүдые суглуулжа, тусхай хэшээл хэдэг.

Тиихэдэ манай һургуулиин һурагшад колхозой ажалда эдэбхитэйгээр хабаадана. Үнгэрөөшэ зундаа 300-гаад һурагшад элдэб ажалда хабаадаа юм. Үбһэшэдэн 17 звено эмхидхэгдэжэ, 1760 гектарһаа 17824 центнер үбһэн абтаа һэн. Үбһэшэдэй 80 процентнь һурагшад байгаа. 90 гектарһаа 11 тонно хартаабха малтагдаа. 4—7 дохи классуудай һурагшад складта хүдэлбэ. 8-дахи классай һурагша С. Д. Ошорова бүхэли зундаа һаалишанаар хүдэлжэ, «Восточные Саяны» колхозой правлениин болон парткомой зүгһөө шанда хүртөө. Үбһэшэд сооһоо табин һурагшад грамотаар болон үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаба. Тэдэнэй дунда Молонов Вася, Ханхаев Серёжа, Амбаев Азий, Сороковиков С. болон бусадые нэрлэжэ болоно.

Үшөө 16 гектар газарта һурагшадай гараар куузику тарил дагдажа, һайн ургаса абтаад, колхоздо тушаагдаа. Тус ажалые багшанар Э. С. Шактуева, Е. Л. Будаева, Г. Г. Халтеев, В. Д. Соктуев гэгшэд ударидаа.

Ажалда дуратангаар хүмүүжүүлхэ гэжэ оролдоһонойманай аша үрэ яһала хараатай. Юуб гэхэдэ, жэл бүри олон һурагшад һайн дураараа түрэл колхоздоо үлэжэ, эхэ, эсэгынгээ хэжэ байһан ажалые саашань үргэлжэлүүлхэ дуратай байһанаа мэдүүлдэг. Олоннинь, трактор, машина жолоодоно. Жэшээнь, Баторова Софья хоёр жэлэй саана арбадахиие дүүргээд, колхоздоо үлэһэн юм. Мүнөө тэрэ басаган ашаанай машиные хэнһээшье дутуугүй жолоодоно.

Манай һургуули дүүргэһэн Манзуров Дымбрыл, Сотников Даба, Фролов Владимир, Хусаев Борис, Майдарханов Анатолий болон бусад олон хүбүүд, басагад колхоздоо һайн хүдэлнэ. Ноябрь һарата соо һургуулиин партийна организаци бүхы багшанарай хабаадалгатайгаар суглаа зарлажа, ажалда дуратангаар хүмүүжүүлгые саашадань улам һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ, хэмжээ ябуулгын түсэб баталагдаа. Тэрэ түсэбэй ёһоор эхин классууд «Хэн болохоб?» гэһэн утренник үнгэргөө. Ажалай түрүүшүүлтэй уулзагдаха, ажал тухай, ажалшад тухай материал суглуулжа, альбом, планшет хэгдэхэ юм. Ерээдүйн мэргэжэл шэлэхэ асуудалаар хүдэлмэри хэгдэнэ. Февраль һара соо элдэб мэргэжэлтэй хүнүүдтэй уулзалга болохоор хараалагдана.

С. СОТНИКОВА,
багша.

УРАХАН УЯН ГАРААРАА

— Харалши наашаа, БАМ айнгаа станцинуудай заһи галаар ялархые, түмэр замаар вагонуудай гүйлдэхые! — гээд выставкэ хаража ябагшадай нэгэн нүхэрөө татана.

— Үгы, нээрээһээ тиимэ лэ! Хэд иимэ бэрхээр ухаалдижа бүтээбэб? — гэжэ гайхана. Тиигээд тэдэ хоёр хүдэлдэг македэй дэргэдэ таблична харабад. 5—7-дохи классуудай һурагшадай гараар бүтээгдэһэн юумэнүүд гэжэ ойлгобод.

Энэмнай Хурамхаанай дунда һургуулиин һурагшадай уран бүтээлэй ээлжээтэ выставкэ гээшэ. Һурагшадай табиһан олохон бүтээлнүүд выставкэ харагшадай һайшаалда хүртөө. Жэшээнь, «Киров» гэдэг крейсерэй хүдэлдэг македые 8-дахи классай һурагша Д. Кондратьев хээ. Сэрэгшэдэй дурасхаалта хүшөөгэй дүрсые 5-дахи классай һурагшад Э. Бадмаев, Ю. Цыренов гэгшэд бүтээгээ. Тиихэдэ хүдэлдэг фонтанай модель 5-дахи классай һурагша Б. Дмитриев В. Шагдарон хоёр дархалаа. 8-дахи классай һурагша В. Левин гэгшын бүтээһэн кибернетическэ мэлхэйч ойро олон хүн зогсоно. Эдэ бүхы хүбүүд уран бүтээлшэдэй кружогой гэшүүд юм. Тэдэнэр багша Н. С. Агафоновой хүтэлбэри доро уран шадабаряа хүгжөөдэг.

Мүн 5 ба 9—10-дахи классуудай һурагшадай бүтээлнүүд выставкэдэ табигданхай. Тэдэнэй олонхинь физикын приборнууд: эгээл ехэ **частотатай электромагнитна долгиной эльшэ гаргагша, электромагнитна долгиной приёмник, бага частотатай долгиной усилитель** гэхэ мэтэ. Һурагшадай уран гараар бүтээгдэһэн эдэ приборнууд физикын хэшээлдэ хэрэглэгдэдэг юм. Мүн **электронно эмнигшэ», электронно** харуулшан гэһэн бүтээлнүүд выставкэдэ табигдаа. Эдэ бүгэдые ахамад классайхид радиотехническэ кружогто ухаалдин урлажа нуранад. Физикын багша Ц. Ш. Шагнуев тэрэ кружок хүтэлбэрилдэг юм.

Үхибүүднай юумэ оёжо, нэхэжэ һураһай гэжэ эжы, баабайнар хүсэдэг ха юм. Тиимэһээ һургуулида оёдолой хэшээл, кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Багша Е. С. Саргаева гэр һуудалай хэрэгтэ һурһадаг кружогые хүтэлбэрилдэг. Кружогой хэшээлээр һонирхоһон олон түрэлхид басагадайнгаа уяхан гараараа оедолон машина эрьюулжэ, кофто, малгай, бээлэй оёжо байхые харахадаа, үнэн зүрхэнһөө баясадаг. Тиин энэ выставкэ дээрэшье кружогойхидон бүтээлнүүд анхарал татаба.

Н. Реховскаягай (7-дохи класс) нэхэһэн малгай, С. Лидденовагай (9-дэхи класс), Т. Ринчиновагай, О. Ринчиновагай (7-дохи класс) нэхэһэн джемпернүүд магтаалда хүртөө. Н. Саргаевагай (9-дэхи класс) оёһон тарлашанай блузка, Т. Эрдынеевагай (5-дахи класс) буряад тэрлиг, О. Цыбиковагай (8-дахи класс) наран хээтэ юбкэ гэхэшэлэн юумэнүүд тон наряар бүтээгдэһэрээ шалгарна. Мүн һурагшад Л. Дармаева, Л. Дыпыкова, Н. Агафонова, Н. Глухова (5-дахи класс), Н. Бодоулова, Ж. Базарова (8-дахи класс) бүтээлнүүдээ выставкэдэ табиба.

Выставкэдэ эдир фотографуудай, уран зураашадай зурагууд харуулагдаа.

Д. САНДАНОВ,
манай корр.
Хурамхаан һуурин

АВТОНОМИТО ОБЛАСТЬНУУДҺАА, НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ГЕОЛОГУУДТА ТУҺАЛАМЖА БОЛГОН

Ненецкэ национальна округто түрүүшын трубопровод бии болобо. Хорей-Верскэ геолого-шэнжэлгын экспедициин үрэмдэлгын вышкэнүүдһээ тэрэ трубопровод эхиеэ абаад, далайн эрье тээшэ зүбшэн ошоно.

Тимано-Печорско нефть ба газай райондохи үрэмдэлгын вышкэнүүд тээшэ ашаа абаашахань тон бэрхэтэй гэжэ мэргэжэлтэд тодорхойлһон юм. Илангаяа хабар, намартаа тиимэ болодог. Хэды тиимэ' байбашье һаань, Сагаан ба Баренцева далайнууд дээгүүр ашаа шэрэжэ ябадаг танкернуудта бензин, дизельнэ түлишэ таһалгаряагүй абаашаха хэрэгтэй.

Энэ орбо асуудал шиидхэхын тула трубопровод татагдажа байна бшуу. 27 километр утатай түрүүшын ээлжээн ашаглалгада оруулагдаа. Мүнөө трубопроводой хоёрдохи ээлжээнэй барилга эхилээ.

В. ЖУКОВ.
ТАСС ай корр.
Ненецкэ округ.

ХҮДӨӨГЭЙ БАРИЛГАНУУДТА

«Биробиджанцелинстрой» трестын хабсаргагшад керамзитова заводой главна корпусой хушалтада һүүлшын плитэ болзорһоонь нэгэ һара урдуур табиба. Тус завод жэл соо 100 мянган кубометр плитэ гаргаха хүсэтэй юм. Захиргаанай корпусто, хэб шудхалгын отделенидэ, бэлэн продукциин складта болзорһоо урид хүргэхэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдожо эхилээ.

Биробиджанай урда зүгтэ хүдөөгэн барилгын материалнуудай томо комбинат бодхоогдожо байна. Ерэхэ жэлдэ модо болбосоруулгын, түмэр бетон хэрэгсэлнүүдэй заводуудай барилга эхилхээр хараалагданхай.

Еврейн автономито областиин хүдөө нютагуудта барилга үргэн далайсатангаар ябуулагдана. Тиимэһээ тус комбинат бодхоогдохо ёһотой болоо бшуу. Арбадахи табан жэлэй туршада область дотор арба гаран шэнэ совхоз эмхидхэгдэхэ юм. Областиин түб хотодо теплицын комбинадай барилга [illegible] түхеэрэгдэнэ.

В. ПОЖИДАЕВ.
ТАСС-ай корр.
Еврейн автономито область.

СОВХОЗОЙ ЛАУРЕАДУУД

Усть-Ордын Буряадай национальна округой Алайрай совхоздо лауреадуудай хүндэтэ нэрэ зэргэнүүд бии болоһон юм. Социалис мүрысөөндэ эрхим һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан малшадта, тракториснуудта, комбайнернуудта тиимэ нэрэ хайра олгогдодог байна. Энэ жэлэй таряа хуряалгын, намарай паар хахалалгын үедэ онсо шалгарһан 7 механизаторта түрүүшын лауреадуудай дипломууд, мүнгэн шан барюулагдаа. Совхозой лауреадууд амаралтын байшанда, санаторидо амарха путёвко ээлжээгүйгөөр абаха эрхэтэй юм. Тэдэнэй дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудта һураха үедэнь совхоз стипенди түлэжэ байха.

Л. ЦЫРЕМПИЛОВ,
ТАСС ай корр
Усть-Ордын округ.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ФЕРМЭ

Агын Буряадай национальна округой Коммунизм» колхозой комсомол-залуушуулай фермэдэ залуу 16 басаган хүдэлнэ. Залуушуулай энэ коллектив «Һолонго» гээд нэрлэгдэнхэй. Нютагай дунда һургуули һаяхан дүүргэһэн басагад — залуу һаалишад социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, ВЛКСМ-эй Шэтын обкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртөө, залуушуулай уласхоорондын лагерьта амарха түлөөһэгүй путёвкоор шагнагдаа.

Залуу басагад һайнаар хүдэлнэ, һонирхолтойгоор амарна. Ажалай үдэрэй һүүлээр тэдэнэр хүдөөгэй соёлой байшанда ошодог заншалтай. Тэрэнь округ дотороо һайнаар хүдэлдэг соёлой байшан гээд тоологдодог юм. Уран һайханай хаалгын үедэ залуу һаалишад «Һолонго» гэжэ һонирхолтой программа харуулжа, нэгэдэхи шан шанһино абаһан байна.

Округой колхоз болон совхозуудта мүнөө комсомол-залуушуулай 50 коллектив хүдэлнэ. Дунда һургуули дүүргэһэн залуушуул гол түлэб эдэ коллективүүдтэ ажаллана.

Б. РАБДАНО.
ТАСС ай корр.
Агын округ.

ЧЕРКЕССКЫН ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ГЭРНҮҮД

«Детский мир» гэжэ шэнэ универмаг Черкесскдэ нээгдэбэ. Мүнөө энэ городто тусхай шэглэлтэй болгогдоһон зуугаад магазин хүдэлнэ. Энэнь 1000 хүн бүхэндэ нэгэ магазинай хүртэһэн жэшээтэй юм.

Шэнэ универмаг худалдаа наймаанай табан залтай. Гэрэнэй бодхоогдоходо, барилгашад болон уран зураашад зэргэ хүдэлһэн байна. Уран зураашад энэ универмагые газаа талаһаань шэмэглэн гоёһон юм.

Арбадахи табан жэлэй туршада областиин түб хотодо хамтадаа 11 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай шэнэ магазинууд баригдахаар түсэблэгдэнэ. Энэнь үнгэрһэн табан жэлэйхиһээ 3,5-дахин ехэ болоно.

Н. СТЯЖКИН,
ТАСС-ай корр
Карачаево-Черкесскэ автономито область.

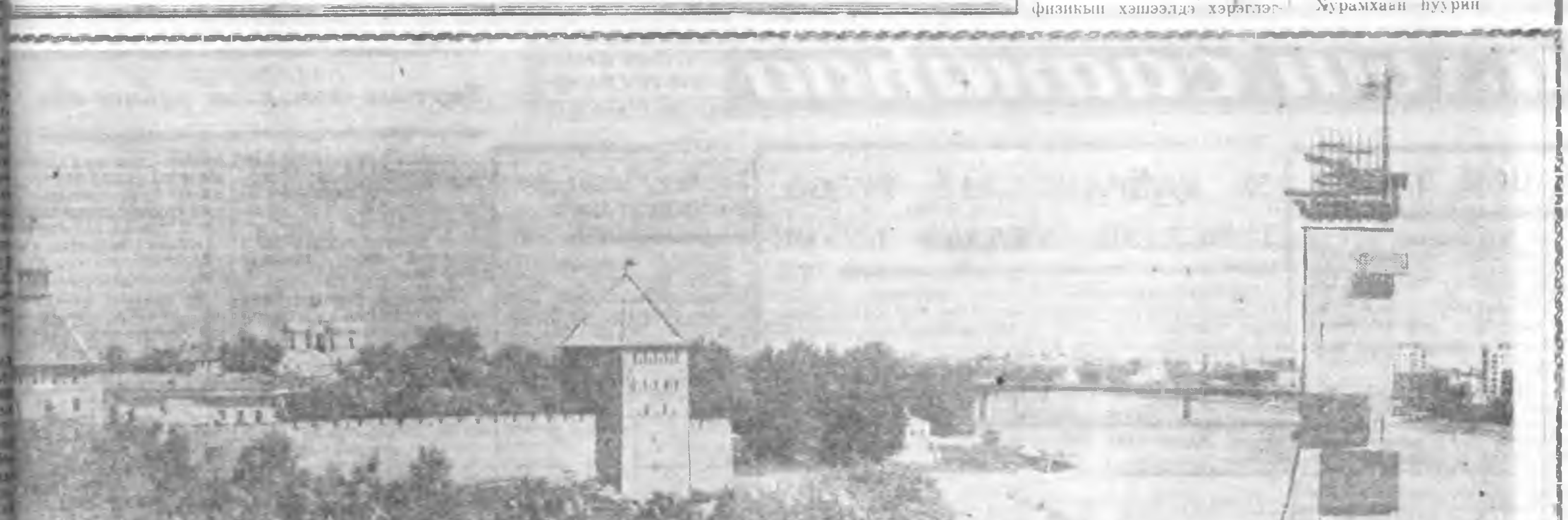

сагай түүхэтэ род хото тури- тай анхарал ээр татадаг. түүхын олон хэрэгүүд энэ болоһон ойн-. РАГ ДЭЭРЭ ндр Невскиин ка ба Кремль агдана.

ТАСС-ай фотохроника.

АМЖАЛТАНЬ— ЭМХИДХЭЛҺЭЭ

Улаан-Удын Революциин талмайн урда хажууда оршодог Универмаг худалдан абагшадай зүрхэ сэдьхэлые эзэлүүдгүй татадаг. 1150 дүрбэлжэн метр талмайтай хоёр дабхар энэ байшанда бүхыдөө 120 наймаалагша, 34 хүдэлмэрилэгшэд ажаллахадаа үдэрэй туршада арба гаран мянган хүниие хангана.

Магазинай 19 таһагта хүнэй ажабайдалда хэрэгтэй эд бараан, хубсаһа хунар, дурасхаалта бэлэгүүд элбэг. Магазинда ороһон хүн бүхэниие энтэй эелдэгээр угтажа, худалдан абагша бүхэндэ тааруу зүбөөр [illegible] хэрэгтэй юумэеэ худалдан абаха хэрэгтэнь туһалдаг наймаалагшад эндэ олон.

Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ [illegible] дахи коллектив 11700 мянган түхэригэй эд бараа үргэн хэрэглээнэй [illegible] худалдаха түсэбтэй юм. Урдаа табиһан зорилгоо бодо [illegible] дүүргэхын тула магазинай 19 таһагай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Таһагуудай дунда [illegible] мүрысөөндэ [illegible] хубсаһа хунар наймаалдаг коллектив онсо шалгардаг. Энэ магазинда 17-дохи жэлээ хүдэлжэ байһан Анна Анфедоновна Скрипкина түрүү таһагые даана. Зүгээр гурбадахи кварталай дүнгөөр амһартын таһагай коллектив социалис мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлжэ, дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаба.

Универмаг магазинай коллектив хараалһан түсэбөө улүүлэн дүүргэхын тула горитой хүдэлмэри ябуулна гэжэ хэлэлтэй. Гурбадахи кварталай дүнгөөр Улаан-Үдэ хотын худалдаа наймаанай коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, РСФСР-эй худалдаа наймаанай министерствын дамжуулгын Улаан тугта, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртөө. Арбан һарын дүнгөөр энэ коллектив хото хүдөөгэй хүн зондо 12311 мянган түхэригэй эд бараа худалдаха гэхэ гү, эли хараалһан түсэбөө 101,3 процент дүүргэжэ шадаһан байна. Эд бараанай эрьесын түсэб декабриин 28-да дүүргэхэ гэжэ коллективэй абаһан социалис уялга дотор хэлэгдэнэ.

Даажа байһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг түрүүшүүл эндэ олон. Лидия Фирсовна Стулева, Фелиса Лаврентьевна Юхлина, Людмила Прокопьевна Гуляева болон бусад тэдэнэй тоодо ороно.

Ажалдаа эрхим үрэ дүн туйладаг, худалдан абагшадай зүгһөө һайшаалда хүртэдэг таһагууд олон. Магазинай 8 бригада коммунис ажалай коллектив гэһэн хүндэтэ нэрэ зүүжэ ябана. Хүүгэдэй самсын, хүүгэдэй хубсаһанай, бүдэй таһагууд иимэ үндэр нэрэ зэргэ хүндэтэйгөөр зүүжэ ябана.

Универмагай бүхы наймаалагшадай 98-ниинь комсомолшууд. Тиимэһээ ургажа байгаа залуу үетэниие наймаашанай мэргэжэлдэ һургаха хэрэгтэ эндэ гол анхарал хандуулагдана. Һурган хүмүүжүүлэгшын совет байгуулагданхай. Энэ харюусалгатай хэрэгые Елена Ильинична Голубева хүтэлбэрилнэ. Елена Ильинична үндэр наһатай болоно, амаралтада гарабашье, өөрынгөө дуратай ажал мүнөөшье болотор орхеогүй.

Д. ХУБИТУЕВ.

БУЛТАНДА ТУҺАТАЙ ХЭРЭГ

Манай Эхэ орон дотор, мүн Буряадай автономито республикада олон тоото томошье, багашье предприяти, колхоз болон совхозууд, эмхи зургаанууд бии. Тэндэ хэдэн миллион хүн ажаллана. Предприяти бүхэндэ, колхоз ба совхозуудта, эмхи зургаануудта өөһэдын хэрэг данса эрхилэгдэдэг. Тэдэ хэрэгүүд соо коллективэй хэһэн ажалай дүнгүүд, ажалшан бүхэнэй намтар харагдажа байдаг. Тиимэһээ тэдэ хэрэгүүдые зүбөөр эрхилхэ, үни удаан саг соо һайнаар хадагалжа байха хэрэгтэ гүрэн түрэмнай айхабтар ехэ анхарал хандуулдаг байна.

Ямаршье предприятида, колхоз болон совхоздо, эмхи зургаанда бүхы документнүүдые хадагалха архив байдаг гээшэ. Тиихэдэ гүрэнэй архив автономито республикануудта, хизаар ба областьнуудта бии. Мүн адлирхуу үйлэдбэритэй предприятинуу-нуудай, дүтэрхы ажал ябуулгатай эмхи зургаануудай документнүүдые хадагалха нэгэдхэгдэмэл архивуудые эмхидхэхэдэ, һайн гэжэ пүүлэй үеын жэшээнүүд дээрэһээ харагдана. Тиимэ архивууд манай орон дотор хореод онуудаар байгуулагдажа эхилһэн юм. Жэшээнь, 1924 ондо СССР-эй Наркомземдэ, ВСНХ-да нэгэдхэгдэмэл архивууд эмхидхэгдээд, харьяата бүхы эмхи зургаануудайнь документнүүд хадагалагдадаг байгаа.

Эдэ бүгэдые хараада абажа, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ хабаатай эмхи зургаануудай нэгэдхэгдэмэл архив автономито республика, область ба хизаарнуудта эмхидхэн байгуулха тухай тогтоол РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет баталан абаһан байгаа. Энэ тогтоолые бэелүүлэн, 1974 оной эхеэр манай республикын Хүдөө ажахын министерствын дэргэдэ нэгэдхэгдэмэл архив байгуулагдаһан юм. Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын, Мелиорациин ба уһанай ажахын министерствэнүүдэй, «Бурятцелинстрой» трестын, «Сельхозтехника» ба «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлнүүдэй. «Бурводстрой», «Птицепром», «Скотопром», «Свинопром» трестнүүдэй харьяата предприятинуудай. эмхи зургаануудай документнүүд энэ архивта хадагалагдахаар бодомжологдоо.

Дурсагдаһан предприятинуудай, эмхи зургаануудай бүхы хэрэг болон документнүүдые хууляар хараалагдаһан болзоройнь үнгэрһэнэй һүүлээр суглуулжа абаха, тэдэниие зүбөөр бүридхэхэ, найдамтай һайнаар хадагалжа байха, мүн гүрэнэй архивта тэдэниие хадагалалгада бэлдэхэ хэрэг шэнээр эмхидхэгдэһэн нэгэдхэгдэмэл архивай хүдэлмэрилэгшэдэй гол зорилго болопон юм. Эдэ , зорилгонуудынь РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Архивай главна управлени ба России Федерациин Хүдөө ажахын министерствээр баталагдаһан байгаа.

Тэрэ архив эмхидхэгдэһээр гурбан жэл шахуу болобо. Энэ үеын эхэнхинь эмхидхэлэй хүдэлмэридэ зорюулагдаһан байна. Мүнөө нэгэдхэгдэмэл архив «хүл дээрээ үндыжэ», манай ороной бүхы эмхи зургаанудта адли ажалаа түсэбэй ёһоор эрхилжэ эхилээ. Архивай коллективэй бүхы ажал ябуулга СССР-эй. РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведүүдэй дэргэдэхи Архивай главна управленинүүдэй инструкцинууд ба методическа заабаринуудай үндэһөөр хэгдэнэ.

Үнгэрһэн үе соо хэгдэһэн хүдэлмэри тухай тобшохоноор хэлэхэ хэрэгтэй болоно. Манай научна хүдэлмэрилэгшэд эмхи зургаануудые хубаажа абаад, тэндэ документнүүдэй ямараар хадагалагдажа байһаниие шалгадаг, тэндэхи хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалдаг, зүбшөөл заабари үгэдэг байна.

1976 оной хүдэлмэриин түсэбэй ёһоор харьяата предприятинууд болон эмхи зургаануудта 3 удаа семинар үнгэргэгдөө. Тэдэ семинарнуудай хүдэлмэридэ канцеляринуудай хүдэлмэрилэгшэд, мүн архивай түлөө харюусалгатай — хамтадаа 41 хүн хабаадаһан байна. Мүн предприятинуудта, эмхи зургаануудта манай хүдэлмэрилэгшэд ошожо, канцеляриин хүнүүдтэ методическа зүбшөөл үгэдэг юм.

Манай архивай хүдэлмэрилэгшэд документнүүдые зүбөөр, найдамтай һайнаар хадагалжа байха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна. Нэн түрүүлэн эмхи зургаануудта барижа байха хэрэгүүдэй номенклатура тодорхойлогдоно. Жэл соо суглараһан документнүүд хабсаргагдажа дансалагдаад тэрэл эмхи зургаанай архивта хадагалагдана. Тиихэдэ эмхи зургаан бүхэндэнь паспорт байгуулагдадаг юм. Архивай документнүүд батарейһаа холо, наранай гэрэлһээ хоро, найдамтай газарта хадагалагдадаг байна. Ямар нэгэн хэрэгэй эмхи зургаанда хадагалагдаха болзорой үнгэрхэдэ, тэдэниие шэнжэлжэ үзөөд, саашадаа хадагалагдаха гү, али үгы байһаниинь элирүүлэгдэдэг.

Энэ жэлэй түсэбөөр саг үргэлжэ хадагалагдаха 423 хэрэг шэнжэлхэ ёһотой байһан, октябриин 1-нэй байдалаар 495 хэрэг шэнжэлэгдээ. Хүдэлмэрилэгшэдэй ажалда ороһон, гараһан тухай документнүүдые зүбөөр хадагалха хэрэгтэ онсо анхарал табигдана. Энэмнай тон ехэ удхатай шанартай хэрэг болоно бшуу. Республикын Хүдөө ажахын министерствын фондһоо байгша ондо 361 хэрэг шалгагдажа, гүрэнэй архивта тушаагдахаар бэлдэгдээ. Манай архивта хамтадаа 7 468 хэрэгтэй 19 фонд бии болгогдоһон байна. Архивта хадагалагдажа байһан бүхы документнүүдые научна хүдэлмэрилэгшэд шэнжэлжэ, арадай ажахые, соёл культурые саашадань хүгжөөлгэдэ туһатай мэдээсэл абадаг байха юм.

«КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, ажалшадай бэшэгүүдээр хэгдэдэг хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай» тогтоол КПСС-эй Центральна Комитет абаһан байна. Энэ шухала документ манай ажалда сэхэ хабаатай юм. Тиимэһээ бидэнэр тусхай түсэб табиһан байгаабди.

Байгша оной түрүүшын 9 һарын туршада манай архивай уншалгын залда 103 хүн ерэжэ, өөрынгөө хэрэгые бүтээгээ. Ажалшадай элдэб янзын асуудалнуудта 39 харюу үгтэһэн байна. Энээниие хэхын түлөө 297 хэрэг харагдаа.

Республикын Хүдөө ажахын министерствын дэргэдэ эмхидхэгдэһэн нэгэдхэгдэмэл архив хадаа элдэб документнүүдые найдамтайгаар хадагалха газар болонхой.

С. ЕНДОНОВА,
архивай директор.

ҺАЙН СЭГНЭЛТЭДЭ ХҮРТЭБЭ

России Федерациин хүн зоной 1977 ондо үмдэхэ шэнэ түхэлэй гуталай харалга Ульяновск хотодо һаяхан үнгэргэгдэбэ. Тэрэ харалгада манай ороной олон тоото модельернууд, уралан эсхэгшэд, конструкторнууд, технологууд сугларжа, дүршэлөө халан абалсаба. Һайн шанартай, удаан үмдэгдэхэ, мүнөөнэй моодын эрилтэдэ харюусама гутал оёхо тухай тэндэ хэлсэгдээ. Энэ хэлсээндэ манай республикаһаа гутал оёдог «Труд» нэгэдэлэй модельернууд Т. Стрижова. Л. Чурилина, гуталай мастер М. Теплянов, үйлэдбэриин ахамад инженер М. Сосипатрова гэгшэд хабаадаба.

— Манай мастернууд 1977 ондо оёгдохоор хараалагдаһан эрэшүүлэй ба эхэнэрнүүдэй хэдэн зүйлэй гутал Ульяновск хотодо харуулба, — гээд тус харуулгада хабаадаһан мэргэжэлтэд тэмдэглээ.

Республикымнай «Труд» үйлэдбэриин оёһон гуталнууд, буряад арадай уран һайхан хээ, угалзануудаар гоёон шэмэглэгдэнхэй.

Тус үйлэдбэридэ үбэл, зунай сагуудта эхэнэрнүүдэй үмдэхэ сабхи, эрэшүүлэй туфли, сандали, ботинка оёжо, олоной анхаралда табина. Үйлэдбэриингөө бүтээл бүхэниие модельернууд Т. Стрижова, Л. Чурилина, технолог Е. Аюрова, гуталай мастер Г. Спиридонов гэгшэд зүбшэн хэлсэхэдээ, тэдэнэй шанарта онсо анхарал хандуулна.

Гурбадахи кварталай хүдэлмэриин дүнгөөр ажалшадай ажаһуудал хангадаг коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Улаан-Үдын «Труд» нэгэдэл түрүүлжэ, республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Труд» нэгэдэлэй модельер Т. Стрижова, технолог Е. Аюрова хоёр гуталай шэнэ түхэл тушаа хэлсэжэ байна.

О. БАЗАРОВА.

СЭЛЭНГЫН ҺОНИН

ШЭНЭ БИБЛИОТЕКЭ

Ардасан тосхоной модошод өөрынгөө библиотекэтэй болобо. Энэ хадаа Сэлэнгын аймагта хоридохи библиотекэ. Тэрэнэй жасада мүнөө дээрээ гурбан мянга гаран ном тоологдоно. Жэл бүри номуудай тоо олошорхо юм. Түрүүшын зуугаад уншагшад библиотекэһээ ном абаба.

СТОЛОВО НЭЭГДЭЭ

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз ажалшадтаа столово барижа дүүргээ. Нэгэ доро гушаад колхознигууд эндэ эдеэлнэ. Эдеэ хоол һайн шанартайгаар бэлдэгдэнэ.

ЭДИРШҮҮЛЭЙ КЛУБ

Гусиноозерск хотын түбэй библиотекын дэргэдэ «Юность» гэжэ залуушуулай клуб эмхидхэгдэбэ. Коммунизмын эдир барилгашадай үзэл хараае гүнзэгы удхатайгаар хүмүүжүүлхэ үүргэтэй номуудые эндэ шудалан зүбшэхэ, олон асуудалнууд тушаа диспут саг үргэлжэ болохо, поэзиин уншалганууд үнгэргэгдэхэ гэжэ хараалагдана.

ТЕАТР АЙЛШАЛАА

Долоон хоногой туршада Тохойн, Новоселенгинскын, Ардасанай, Гусиноозерскын үхибүүд Улаан-Үдын гүрэнэй ород театрай зүжэгүүдтэй танилсаба. «Два клена», «Домик-пряник» гэһэн зүжэгүүд илангаяа һайшаагдаба. «Последний допрос» гэжэ зүжэг мүн амжалтатайгаар үнгэрөө.

Н. НАМСАРАЕВ.

Зырянска һургуулида

ХҮДӨӨГЭЙ ЗАЛУУШУУЛ ҺУРАНА

Зырянска найман жэлэй һургуулида нээгдэһэн үдэшын һургуулида — механизатор, һаалишанаар ажаллажа ябаһан залуу хүбүүд, басагад олоор һурана. Тэдэнэр 8-дахиһаа 11-дэхи класс хүрэтэр һуража, эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлнэ. Жэшээнь, гансал 9-дэхи класста 19 хүн һурадаг.

Нютагай хүбүүд, басагадай һуралсалыень һайжаруулхын, улам һонирхолтой болгохын тула эндэхи багшанар техническэ элдэб түхеэрэлгэнүүдые, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые үргэнөөр хэрэглэнэ.

ТУҺАТАЙ ҮҮСХЭЛ

Тус һургуулиин комсомолой комитедэй үүсхэлээр, һургуулиин комсомолшууд болон пионернүүд Агуу Октябриин 59-дэхи ойн хүндэлэлдэ 6 тонно түмэр түдэгэ суглуулха уялга абаад, тэдэнээ урагшатайгаар дүүргэбэ. Туһатай энэ хэрэгтэ 7-дохи классай һурагшад эдэбхитэйгээр хабаадажа, горитой хубитаяа оруулалсаа.

П. ХАЛТАНОВ.

АРАДАЙ ХООР

Улаан-Үдэ хотын барилгашадай клубай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн арадай хоор хоёрдохи һараяа хүдэлжэ байна. Энэ хоор хадаа Буряад арадай урданай ба мүнөө үеын дуунуудые гүйсэдхэдэг эгээл түрүүшын этнографическа хоор болоно.

Үнинэй багша Л. И. Балдаевай бүлэ энэ хоорой гол дуушад юм. Л. И. Балдаевай хүгшэн Татьяна Семеновна өөрынгөө дүү Мариятаяа, Клара басагантаяа, Алла бэритэеэ хоорой хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Дуушадай энэ коллективэй дирижер, хүтэлбэрилэгшэнь Алла Галдановна Балдаева болоно. Тиимэһээ хоорой хүдэлмэриин урагшатай һайн байхын тула тэрэ ехэ оролдолго гаргана.

Энэ хоорой гоё һайханаар гүйсэдхэһэн буряад арадай урданай уянгата дуунуудые городой барилгашад ехээр һайшааһан байна. Тиимэһээ дуушадайнь улам олошорхо, арга шадабариинь улам үргэдэхэ байһанда найдахаар.

И. ТУГУТОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Малшадта ехэ анхарал хандуулха» — түрүү бэшэг. Амжалта юунһээ эхитэйб» — С. Бухаевай статья. «Хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд» — Г. Гильбухай статья. «Колхоз болон совхозуудта заһабарилгын баазануудые хүгжөөхэ тухай» Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол. ТАСС-ай шэнэ һонин. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ.

Хоёрдохи хуудаһанда. Табан жэлэй түрүүшүүл. «Хоридохиёо...» А. Коротаевагай статья. (Эхининь. Үргэлжэлэлынь гурбадахи хуудаһанда). «Түрүүшүүлэй үүсхэл», «Хангалгын шанар» — профсоюзуудай тоосоон ба һунгалта тухай материалнууд. «Түрэл орон доторнай» — суглуулбари.

Гурбадахи хуудаһанда. «Ниислэл хотын дэргэдэ «Блицкригай» хосоролго» — генерал-полковник Павел Артемьевтэй хэһэн хөөрэлдөөн. «Москва хамгаалагшадта» — фото-мэдээсэлнүүд. «Түби дэлхэйн һонин» — суглуулбари.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Бронзо зуун жэлэй бүргэдүүд» — А. Тиваненкын статья. «Спортын шэнэ һонин» — суглуулбари. Милициин юрын үдэр. «Гэмтэд холо ошоогүй» — Л. Нилинагай статья. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.10 — Эстониин ССР-эй арадай артист Хендрика Круммай концерт. 11.45 — «Нэгэн бултанай түлөө, булта нэгэнэй түлөө». 12.30 — Үхибүүдтэ «Это было в разведке» — кинофильм. 14.00 — 21.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — Уласхоорондын конкурсын лауреат П. Коган наадаха (скрипкэ). 14.35 — «Мүнөө сагай эрдэм наука». 15.05 — А. Токомбаевай уран зохёол. 15.50 — 23.00 — «Хүн ба хуули». 16.20 — 21.20 — «Начальник Чукотки» — кинофильм. 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — 23.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — Телевизионно һонин. 18.50 — Хүгжэм.

«Орбита». 19.00 — СССР-тэ Румыниин хүгжэмэй фестивалиин нээлгэ. 22.50 — Забһарлалга. 24.00 — Футболоор УЕФА-гай кубок абахын түлөө. «Шахтер» (Донецк) — «Ювентус» (Турин). Забһартань «Спортлотогой» тираж.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.30 — Ород арадай инструментнүүдэй ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Пропагандистнарта ба һуралсагшадта туһаламжа». 19.20 — «Красный агат» — кинофильм.

БАРИЛДААН

КУБОГАЙ ЭЗЭД ҺЭЛГЭБЭ

ВЛКСМ-эй обкомой шанда хүртэхын түлөө дүрэ булялдалгын барилдаагаар Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлэлгын нэмэл мүрысөөн Улаан-Үдэ хотодохи «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо болобо.

Юһэдэхеэ үнгэргэгдэһэн энэ заншалта наадада 15 командын, тодорхойлходо, республикымнай ниислэл хотын гурбан районой, юһэн аймагай, мүн Шэтын областиин Агын Буряадай национальна округой, Эрхүүгэй хүдөө ажахын институдай хамта 193 барилдаашан хабаадаһан байна. Тиихэдэ манай хүршэ Монгол ороной Сүхэ-Баатар хотын гурбан бэрхэ барилдаашанай хабаадаһан ушар мүрысөөе бүри удхатай түгэлдэр, уласхоорондын шэнжэтэй болгоһон байха юм.

МНР-эй, СССР-эй Гүрэнэй гимнүүдэй аялга хүгжэм доро мүрысөөнэй туг үргэгдөө.

Байгша ондо Орджоникидзе хотодо болоһон РСФСР-эй чемпионатда илажа гараһан уласхоорондын классай спортын мастер О. Алексеев мүн шангай һууринуудта гараһан СССР-эй спортын мастернууд Б. Дашинамжилов, В. Вострецов, И. Гармаев гэгшэдтэ үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаба.

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэ Буряадай багшанарай институдай студент, спортын мастерта кандидат Виктор Ринчинов эрхим бэлэдхэлтэй байба. Тэрэ долоон хүнтэй барилдахадаа, бултыень нюрган дээрэнь унагаажа шүүгээ. Дүрбэдэхи дүхэригтэ В. Ринчинов ВЦСПС-эй чемпион, России Федерациин мүрысөөндэ бронзо медальда хүртэһэн спортын мастер Бато Дашинамжиловтай уулзахадаа, бушуу түргөөр доботолжо, 7,45 минута соо нюрган дээрэнь унагаажа. В. Ринчинов Буряадай АССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ түрүүшынхеэ хүртэбэ.

52 килограмм. Байгша ондо Монгол орондо хоёрдохи һуури эзэлһэн спортын мастер Жабхалантуһын Бямбажав Баргажанай аймагай Баян-Голой хүүгэдэй спортын һургуулида барилдаанай дүршэл шадабарида һураһан аха дүүнэр Владимир болон Бадмажаб Гулгеновүүд энэ шэгнүүртэ түгэсхэлэй мүрысөөндэ уулзаһан байна. Бадмажаб айлшандаа шүүгдэжэ, ахань илаба. Тиин аха дүүнэр ковер дээрэ гаража барилдахадаа, түрүүшээр дүүнь динлэжэ ябатараа, ахынгаа дүрэдэ абтажа, гурбадахи һуурида гараха баатай болоо.

Удаадахи шэгнүүртэ — 57 килограмм — аяар гушаад хүн сугларба. Спортын гурбан мастер, мастерта хэдэн кандидат эдэнэй дунда бии байгаа. Эдиршүүлэй дунда 1971 ондо Японой Иокогама хотодо үнгэргэгдэһэн дэлхэйн чемпионатда мүнгэн медаляар шагнагданхай, энэ жэлдэ орон дотороо хоёрдохи һуури эзэлһэн, МНР-эй спортын мастер Санжын Батсух эдэнэртэй хабаяа туршаба.

Буряадай хүдөө ажахын институдай студент спортын мастерта кандидат Владимир Цэдашиев нёдондо, республикынгаа чемпион болоо һэн. Энэшье удаада бэлэдхэл һайнтай байһанаа харуулаа. Тэрэ СССР-эй спортын мастернууд Аюр Цыреедоржиевые (Ага), Мунхэ-Жаргал Цыдыповые (Эрхүү) динлээд, манай багшанарай институдай студент спортын мастер Владимир Балдановтай долоодохи дүхэригтэ уулзаба. Һонирхолтой, тэнсүү шанга наадада В. Цэдашиевай 16:12 тоотойгоор шүүжэ ябахада гэхэ гү, али тулалдаанай дүүрэһэн тухай гонгын хонхиноор оройдоол 10 секундын үлөөд байхада, арбитр Л. Дамбуев хүлеэгдээгүй шиидхэбэри гаргажа, Цэдашиевта гурбадахи һануулга хээд, В. Балдановые илаһанда тооложо, гарыень үргэбэ. Иимэ буруу шиидхэбэринь сугларагшадай дүрэ гутаагаа. Энэнь спортын ёһо гуримда яашье таарахагүй байна. Мүрысөөе хангажа байһан бусад судьянарай энэ ушарые зүбшэн хэлсэжэ, таарамжатай шиидхэбэри абаагүй байһаниинь халагламаар.

Санжын Батсух гэмэлтэжэ мүрысөөгөө дүүргээгүй. Тиин В. Балданов М. Цыдыповые динлээд, нэгэдэхи һуури эзэлбэ. В. Цэдашиев хоёрдохи һуурида гараа.

Удаадахи шэгнүүрнүүдтэ СССР-эй спортын мастернууд Г. Цыренов, Б. Цыренгармаев, К. Балдаев, мастерта кандидат В. Алексеев, спортын мастернууд Г. Махутов, В. Вострецов, И. Гармаев гэгшэд илажа, чемпионууд болоһон байна.

90 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэ спортын мастернууд Геннадий Махутов Равиль Валеев хоёрой хоорондо илангаяа шанга тэмсэл болохоор хүлеэгдээ һэн. Тиин эдэнэр барилдаанда дуратайшуулай һанаа сэдьхэлыень ханааба. 9 минутын дүүрэхэдэ, хүдөө ажахын институдай багша Г. Махутов ехэ булюугаар шүүгээ.

— Энэ жэлдэ барилдаашадай һалаа ехэ амжалта, илалта туйлаа. Яхадаа үнгэргэгдэһэн зоной мүрысөөндэ Олег Алексеев, Владимир Балданов, Баяр Цыренгармаев гэгшэд чемпионууд болоо һэн. РСФСР-эй чемпионадта О. Алексеев мүн лэ шалгаржа, нэгэдэхи һуури эзэлһэн байна. Гаванада, Софида болоһон уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ Олег илажа СССР-эй Кубогта хүртөө. Тиигэжэ Олег уласхоорондын классай спортын мастерай нэрэ зэргэдэ хүртөө. Хэдэн хүн спортын мастерай нормо дүүргэбэ. Манай эрхим бэрхэ барилдаашадые халаа абаха залуушуул ургажа байна. Жэшээнь, Леонид Актинов, Сергей Галсанов, Николай Бураев, Михаил Елбаскин, Александр Павлов болон бусадые энэ талаар дурдажа болоно. Эдэнэй дүршэл шадабари нёдондоноойхиһоо һураггүй ургаа, — гэжэ ...

Б.-М. ЖИГЖИТОВ,
манай корр...

Хилын саанаһаа

телефон телеграф радио

СОФИ

ЛЕНИНСКЭ ҺУРГУУЛИИН ЁҺОТОЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭ

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй ажал ябуулгада зорюулагдаһан статьянуудые «Работническо дело», «Земеделско знаме» газетэнүүд толилбо.

«Работническо дело» газетэ иигэжэ бэшэнэ: Бидэнэртэ, болгарнуудта, бүхы совет арадтал адли, дэлхэйн үнэн сэхэ бүхы хүнүүдтэл адли, нүхэр Л. И. Брежнев хадаа гүрэнэй сэсэн мэргэн, ёһотойл ажал ябуулагша, партийна хүтэлбэрилэгшэ, ленинскэ һургуулиин трибун, түүхын үмэнэ харюусалгатай байһанаа мэдэрдэг, агуу ехэ үг зорилго — коммунизм тээшэ хэлбэршэгүйгөөр дабшадаг хүн болоно. СССР-тэ коммунизм байгуулгада КПСС-эй ленинскэ генеральна хараа шэглэл зохёон бэелүүлгэдэ тэрэ ехэ хубитаяа оруулжа байнхай. Гэхэтэй хамта, Л. И. Брежневэй нэрэ уласхоорондын оршом соо Советскэ Союзай эб найрамдалта добтолхы политикын, социалис хани нэгэдэлые, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе бэхижүүлхэ тэмсэлэй, марксистско-ленинскэ сурталай һүлдэ болоно.

Манай орёо түбэгтэй, хурдан түргэн хүгжэлтэтэй үе сагта шахардуу байдалые политическэ аргаар һуларуулгын, демократиин, социальна дэбжэлтын үе сагта, Советскэ Союз хадаа эб найрамдалай, национальна бэеэ дааһан байдалай түлөө эдэнэй тэмсэлдэ бүхы дэлхэйн олон миллион хүн зоной түшэг тулгуури, зорижуулхы үндэһэ һуури болоно. Ленинэй агуу ехэ орон зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха, амгалан ёһоор зэргэ оршохо, нэгэ нэгэеэ хүндэлхэ, арадуудай хоорондо харилсаа холбоо тогтоохо гэһэн ори ганса зүб зам хүн түрэлтэндэ заана.

ПРАГА

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛЭЙ ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ

ТАСС

Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй Бухарестдэ болоһон зүблөөн эб найрамдалай ба уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулхын түлөө саашанхи тэмсэлэй эгээн гол шухала асуудалнуудта харюу үгэбэ гэжэ «Руде право» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Берлиндэ болоһон конференциин дүнгүүдтэ үндэһэлэн, Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй Бухарестдэ болоһон уулзалгын үедэ буу зэбсэг хуряаха, шахардуу байдал һуларуулха, эб найрамдал хангаха, нийтын хүгжэлтэ дэбжэлтэ туйлаха хүсэлэнтэй политическэ ба нийтын бүхы хүсэнүүдтэй харилсаа холбоо тогтоохые шармайн оролдожо байһанаа элирхэйлэн гэршэлээ гэжэ газетэ бэшэнэ.

Варшавска Договорой эмхи ба Экономическа харилсан туһалалсалгын Совет хадаа гадаадын политикын, оборонын, экономикын асуудалнуудаар социалис орнуудай хамтын алхамуудые залан хүтэлбэрилдэг шалгадамал, найдамтай зэбсэг болонхой гэжэ «Руде право» газетэ мэдээсэнэ. Социалис гүрэнүүдэй аха дүү ёһоной харилсаа холбоон эдэнэй туд бүхэнэй хүсэ шадал нэмээнэ, шэнэ ехэ арга боломжонуудые урдань нээнэ. Социалис хани нэгэдэлтэ бүхы орнуудай жагсаал бэхижүүлнэ. Энэ һаналаа нэгэдэлгэ, харилсаа холбоон эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай хэрэгэй аша туһада харюусана.

БЕЙРУТ

Байдал заһаруулагдажа байна

ТАСС

Ливанай президент И. Саркис политическэ хүтэлбэрилэгшэдтэй, ороной худалдаа наймаанай ба финансын албан зургаануудай түлөөлэгшэдтэй зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые эдэбхитэйгээр хэнэ. Дайнай һүүлэй үедэ ороной экономико һайжаруулха, политическэ ба социальна асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулагдана гээд нютагай хэблэл мэдээсэнэ. Шэнэ правительствын бүридэлдэ орохо кандидатуранууд мүн лэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Нютагай шэнжэлэгшэдэй һанамжаар, шэнэ правительство гол түлэб техническэ алба хаагшадай түлөөлэгшэдһөө бүридүүлэгдэхэ байна.

19 һарын туршада үргэлжэлһэн граждан дайнда ехэ хохидолдо ороһон худалдаа наймаанай хэрэг гуримшуулагдажа байна. Бейрудэй далайн порт һэргээхэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Ливандахи байдалые заһаруулха хэрэгтэ һүйдхэлтэ хархис бүлэглэлнүүд һаад тойбо татахые оролдоно. Ливанай түрүү үзэлтэй социалис партиин түрүүлэгшэ К. Джумбладай гэрһээ зуугаад метртэ байдаг Бейрудэй баруун районуудай нэгэндэ декабриин 5-най үдэһөө хойшо тэһэрэлгэ болобо. Алуулһан шархатуулагдаһан хүнүүд бии.

НЬЮ-ЙОРК

БУУ ЗЭБСЭГ ХУРЯАЛГЫН АША ТУҺАДА

ТАСС

Советскэ Союзай дурадхаһан буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай тогтоолые ООН-ой Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи комитет нэгэн һаналтайгаар һайшаагаа. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха хөөрэлдөөнүүдтэ амжалта туйлахые дэлхэйн бүхы арадууд хүсэнэ, энээнэй тула бүхы гүрэнүүд хубитаяа оруулхые эрмэлзэнэ гээд тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

«Буу зэбсэг хуряаха талаар бүхэдэлхэйн конференци гэһэн асуудалые ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXII сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулхые тогтоол дурадхана.

Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн тусхай сессии 1978 оной май-июнь һаранууддта Нью-Йоркдо зарлахые хараалһан тогтоолые комитет мүн лэ нэгэн дуугаар һайшааба. Иимэ сесси буу зэбсэгүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн конференци зарлалгын шата болохо ёһотой гээд ООН-до тоологдоно.

ПАРИЖ

Партиие шэнэдхэн хубилгаба

ТАСС

Мүнөөнэй правительственэ нэгэдэлдэ ородог политическэ томо ехэ партинууд ба бүлэглэлнүүдэй нэгэн болохо республикые сахин хамгаалха демократуудай (ЮДР) холбооной онсо яаралтай съезд эндэ болобо.

Генерал де Голлиин 1958 ондо эмхидхэһэн энэ парти республикын түлөө нэгэдэл гэжэ энээнһээ хойшо нэрлэгдэхэ. Франциин премьер-министр байһан Жак Ширак тэрэнэй түрүүлэгшээр нунгагдаа. Партиин шэнэ Устав баталагдан абтаба.

Зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй правительственэ хамтын программатай улам аша үрэ ехэтэйгээр тэмсэхэ зорилготойгоор де Голлиин даллеенэй урдын нүлөөе ... гэхын тула тэрээндэ ... хүсэ нэмээхэ, шэнэ гэшүүд абаха талаар партиие ... шэнэдхэн хубилгаха ... эндэ хэлсэгдэнэ гээд ... шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ.

Ж. Ширак съезд ... үгэ хэлэхэдээ, зүүнэй ... тэй хүсэнүүдэй холбоо ... Коммунис партиин, со... листнуудай ба зүүнэй ... тэй радикалнуудай пр... тельственна хамтын прог... мада зэрюу харша ... хэбэ. 1978 ондо б... парламентын һунгалта ... илалта туйлаха гэжэ ... нэгэдэлэй нэн түрүүшын ... рилго болоно гэжэ хэд...

ЛОНДОН

Арсалдаа хёмороотой

ТАСС

3,9 миллиард доллароой урьһаламжа Англида үгэхэ гүрим тухай уласхоорондын валютна фондын табиһан эрилтэнүүдые Англиин министрнүүдэй кабинет зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлһөөр.

Энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгын үедэ министрнүүдэй дунда правительствын экономическа ба социальна саашанхи политика тушаа арсалдаа хёмороон гараа. Лейборис партиин зүүнэй хэлбэритэй түлөөлэгшэд — эли хүсэнэй министр А. Веджвуд Бени ба оршон тойронхи байгаалине ... гаалха асуудалнуудые ... дэг министр П. Шор ... ни дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ... нансын министр Д. Хил... социальна эрилтэнүүдтэ ... гашануудые дахин хо... тухай дурадхалыень ... буруушааһан байна.

Уласхоорондын финан... магнадуудай зэрхэ ... лолгодо эсэргүү, ... арадай ашаар экономич... асуудалнуудые шиидхэх... һэн правительствын һа... нүүдтэ эсэргүү тэмсэхэ ... гэнөөр ябуулхыень «М... нинг стар» газетэ ороной ... хы ажалшадые уряалба.

Газетымнай удаадахи номер декабриин 10-да гарах...

Редактор Р. Б. ГАРМАЕ...

□ «БУРЯАД ҮНЭН» □ 1976 оной декабриин 8. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-0083...